

Verksamhetsplan regionala utvecklingsförvaltningen 2021-2023

UTKAST 2020-12-04

Innehåll

1	Inledning.....	4
1.1	Förord.....	4
1.2	Regionala utvecklingsförvaltningen och det regionala utvecklingsarbetet.....	5
1.3	Extern Verksamhetsplan 2021–2023	7
1.4	Regionens politiska organisation.....	8
1.5	Strategisk regional beredning	8
1.6	Politiska samverkansgrupper.....	9
2	Insatser för ett livskraftig Västmanland 2021–2023	10
2.1	Ett livskraftigt Västmanland.....	10
2.1.1	#Hållbar utveckling.....	10
2.1.2	Sammanställning aktiviteter visionsmålet – Hållbar utveckling.....	12
2.1.3	#Digital omställning.....	12
2.1.4	Sammanställning aktiviteter visionsmålet – Digital omställning.....	14
2.2	Målområde: Ett välmående Västmanland	15
2.2.1	#3 Ökad trygghet.....	16
2.2.2	#4 Ökad tillit.....	16
2.2.3	#5 Öka andelen barn och vuxna som anger att deras hälsa är bra eller mycket bra	17
2.2.4	#6. Öka tillgängligheten till hälso- och sjukvården.....	19
2.2.5	#11 Öka deltagande i kultur och fritidsaktiviteter i hela länet.....	20
2.2.1	Sammanställning aktiviteter målområdet Ett välmående Västmanland	22
2.3	Målområde: Ett tillgängligt Västmanland.....	23
2.3.1	#7 Öka kollektivtrafikens marknadsandel	24
2.3.2	#9 Hela Västmanland ska ha tillgång till snabbt bredband.....	24
2.3.3	#10 Öka tillgängligheten till värdefull natur- och kulturmiljöer.....	25
2.3.4	#11 Öka deltagande i kultur- och fritidsaktiviteter.....	25
2.3.5	Sammanställning aktiviteter målområdet Ett tillgängligt Västmanland	29
2.4	Målområde: Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt.....	30
2.4.1	#15 Öka den regionala ekonomiska förnyelseförmågan.....	30
2.4.2	#15 Öka andelen exporterade företag.....	30
2.4.3	#16 Förbättrat företagsklimat	30
2.4.4	#17 Öka andelen elever som fullföljer sina studier med godkänt resultat	32
2.4.5	#18 Öka andelen företag och organisationer som upplever att de har lätt att hitta rätt kompetens vid rekrytering	33
2.4.6	#19 Öka andelen sysselsatta.....	34
2.4.7	#20 God ekonomisk utveckling	35
2.4.8	Sammanställning aktiviteter målområdet Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt.....	36
3	Samverkan och nätverk	37
3.1	Strategier och planer	37
3.2	Samverkansarenor	37
3.2.1	Samverkan nationell nivå	37

3.2.2	Samverkan med länsstyrelsen.....	39
3.2.3	Samverkan med andra regioner.....	39
3.2.4	Samverkan mellan länets kommuner och Region Västmanland - tjänstepersonsnivå	40
3.2.5	Samverkan med andra aktörer och organisationer.....	41
4	Organisation	42
4.1	Tjänstepersonorganisation.....	42
4.1.1	Ledningsstaben	42
4.1.2	Hållbarhet.....	43
4.1.3	Tärna folkhögskola.....	43
4.1.4	Kultur och ideell sektor	44
4.1.5	Näringsliv och kompetensförsörjning	45
4.1.6	Välfärd och folkhälsa	46
4.1.7	Samhällsutveckling.....	46
4.2	Budget.....	47
5	Uppföljning och utvärdering	48

1 Inledning

1.1 Förord

Utveckling och hållbar tillväxt skapas av alla tillsammans. Arbetet med regional utveckling är till för hela Västmanland och för alla som finns i länet. För att skapa hållbar utveckling och tillväxt krävs det att alla samarbetar och tillsammans tar ansvar för att visionen om *Ett livskraftigt Västmanland genom hållbar utveckling* blir verklighet. Under 2020 har Region Västmanland i bred samverkan beslutat om en ny regional utvecklingsstrategi, *Vår strategi för ett livskraftigt Västmanland genom hållbar utveckling*. Denna bildar grunden för vårt arbete inom regionala utvecklingsförvaltningen.

Under 2020 drabbade en pandemi Västmanlands län när coronaviruset spreds över världen. Det har påverkat människor och organisationer dramatiskt och på olika sätt. Utifrån regionala utvecklingsförvaltningens horisont har länets arbetsmarknad och näringsliv drabbats hårt av den konjunkturnedgång som uppstått. Samtidigt har även verksamheter inom kultur och folkbildning påverkats kraftigt. Även om läget förväntas bli bättre under 2021 tar det lång tid innan utvecklingen är ifatt. Regionala utvecklingsförvaltningens olika verksamheter har ställt om, omprioriterat och omfördelat resurser. Det har varit svårare att bedriva en aktiv samverkan men det har också skett en stark utveckling av våra arbetssätt där den digitala omställningen har tagit stora och konkreta kliv framåt.

Samtidigt som pandemin kraftigt påverkar utvecklingen i länet är det viktigt att komma ihåg de styrkor och utmaningar som påverkar utvecklingen i Västmanlands län. Globaliseringen och det internationella utbytet ger stora möjligheter när kunskaper, kulturer, människor och idéer kommer till och strömmar ut från länet. Västmanlands län har ett näringsliv som inom många områden är världsledande. Men ökat välstånd och ändrade levnadsvanor har också medfört konsekvenser för jordens klimat och ekosystem och det krävs långtgående förändringar av samhällets alla delar för att hejda utvecklingen.

Den regionala utvecklingsförvaltningen har en bred verksamhet med ett mycket mångfacetterat uppdrag. Förvaltningen driver Tärna folkhögskola, ett mycket aktivt kulturarbete, folkhälsoarbete, samhällsplanering samt utvecklar länets näringsliv. Hållbarhetsarbetet är centralt inom förvaltningen och når hela Region Västmanlands verksamheter. För att bidra till utvecklingen i Västmanlands län engagerar vi oss starkt i många av de mål som beskrivs i den regionala utvecklingsstrategin.

Hastigheten på utvecklingen, behov av omställning och nya sätt att göra saker på kräver att vi är öppna för varandras kompetenser, erfarenheter, olikheter och kunnande. Vi behöver lära av varandra i lokala, regionala, nationella och internationella samarbeten. Att kommuner, regioner, myndigheter och organisationer utvecklar, testar och delar med sig av det som går bra och tar lärdom av det som förbättras är centralt.

År 2021 betraktar vi som ett startår för en fördjupad samverkan för att skapa ett livskraftigt Västmanland genom hållbar utveckling.

Maria Linder
Förvaltningsdirektör

1.2 Regionala utvecklingsförvaltningen och det regionala utvecklingsarbetet

Region Västmanland är regionalt utvecklingsansvarig och har därmed ansvaret för det regionala tillväxtarbetet i Västmanlands län. Region Västmanland ska därmed utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och samordna insatser för genomförandet av strategin, låta utvärdera och årligen redovisa resultaten av det regionala tillväxtarbetet till regeringen. Region Västmanland ska även besluta om användningen av vissa statliga medel för regionalt tillväxtarbete. En region ska därtill upprätta och fastställa en länsplan för regional transportinfrastruktur.

Ansvaret för arbetet med det regionala tillväxtarbetet och den regionala utvecklingsstrategin vilar på regionala utvecklingsförvaltningen. Det regionala utvecklingsansvaret tillsammans med de uppdrag som formuleras av regionstyrelse och regionfullmäktige ger inriktningen för den regionala utvecklingsförvaltningens grunduppdrag.

Inom ramen för det regionala utvecklingsansvaret styr den regionala utvecklingsstrategin de statliga regionala utvecklingsmedel som Region Västmanland hanterar, och ligger till grund för prioriteringar av dessa. För att vara framgångsrik i det regionala tillväxtarbetet krävs en bred samverkan inom Region Västmanland och med länets kommuner, statliga myndigheter och olika regionala samarbeten.

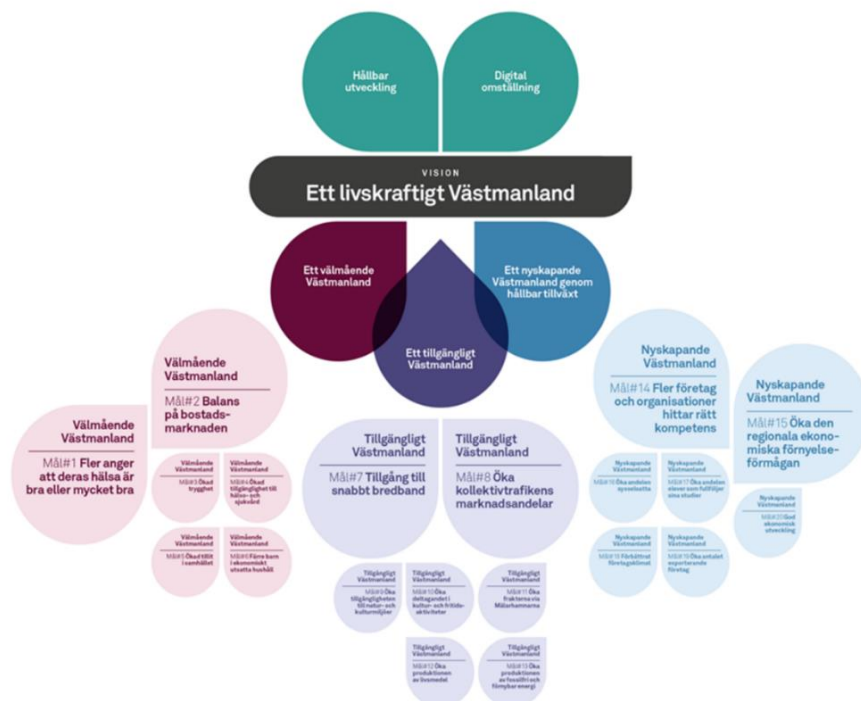
Den regionala utvecklingsstrategin fungerar styrande för Region Västmanlands verksamheter, vägledande för länets kommuner, inspirerande för företag, lärosäten, föreningar, kulturinstitutioner, organisationer och civilsamhället. Statliga myndigheter ska inom sina verksamhetsområden verka för att målet för den regionala tillväxtpolitiken uppnås och länsstyrelsen ska inom sitt ansvarsområde främja andra statliga myndigheters medverkan i det regionala tillväxtarbetet.

För att tillsammans inom organisationen nå målen för det regionala utvecklingsarbetet arbetar Region Västmanland och den regionala utvecklingsförvaltningen, för visionsmålen "Hållbar utveckling" och "digital omställning" samt de tre målområden som ges av regionala utvecklingsstrategin: Ett välmående Västmanland, Ett tillgängligt Västmanland och Ett nyskapande Västmanland med hållbar tillväxt.

Under varje målområde finns flera delmål varav vissa är prioriterade. Genom att utgå ifrån dessa målområden samt hållbarhet och den digitala omställningen leder det oss fram till visionen: Ett livskraftigt Västmanland genom hållbar utveckling. I detta dokument presenteras de målområden och delmål som regionala utvecklingsförvaltningen kommer att arbeta med.

Uppföljningen av den regionala utvecklingsstrategin sker på en övergripande nivå i det uppföljningssystem som finns på Region Västmanlands hemsida. Vidare sker en separat uppföljning av de aktiviteter som regionala utvecklingsförvaltningen arbetar med och som har en direkt koppling till den regionala utvecklingsstrategin. Denna uppföljning sker i samband med delårsuppföljningar och årsbokslut.

För en sammanställning av samtliga målområden och delmål se figuren nedan samt www.regionvastmanland.se/livskraftigtvastmanland.

1.3 Extern Verksamhetsplan 2021–2023

Denna verksamhetsplan ska sprida kunskap om hur Region Västmanland, tillsammans med länets aktörer, arbetar med de regionala utvecklingsfrågorna som är identifierade i den regionala utvecklingsstrategin kopplat till visionsmål, målområden och delmål.

Verksamhetsplanen tydliggör och ger en inblick i pågående, planerade, kommande aktiviteter och projekt som förvaltningen arbetar med och är tänkt att ge ett mervärde i kommuner och andra aktörers planering. Verksamhetsplanen ska även vara ett stöddokument för att följa upp kommande verksamhetsår både i internt och externt. Uppföljning och redovisning av de nämnda aktiviteterna sker till den strategiska regionala beredningen (SRB).

Verksamhetsplanen är uppbyggd i 5 kapitel. Kapitel 1 beskriver regionala utvecklingsförvaltningen och dess uppdrag samt styrande planer och Region Västmanlands politiska organisation. Kapitel 2 beskriver förvaltningens arbete utifrån den regionala utvecklingsstrategin och dess beslutade visionsmål och målområden samt planerade aktiviteter för 2021. En stor del av förvaltningens arbete sker i samverkan med andra aktörer och nätverk och dessa beskrivs i kapitel 3. Förvaltningens tjänstemannaorganisation samt grunduppdrag tydliggörs i kapitel 4, inklusive fastlagd budget för 2021. I kapitel 5 beskrivs kortfattat hur verksamhetsplanen följs upp och utvärderas.

Kapitel 1

- Inledning
- Politisk organisation

Kapitel 2

- Insatser för ett livskraftigt västmanland 2021-2023

Kapitel 3

- Samverkan och nätverk

Kapitel 4

- Tjänstemannaorganisation
- Budget

Kapitel 5

- Utvärdering och Uppföljning

1.4 Regionens politiska organisation

Region Västmanland är en demokratiskt styrd organisation. Regionfullmäktige är Region Västmanlands högsta beslutande organ. Fullmäktiges vilja uttrycks i "Regionplan och budget", som enligt kommunallagen ska upprättas årligen. Regionplanen är starten på den styrning och aktivitet som sker hela vägen genom alla beslutsnivåer och verksamheter och som leder fram till att beslut och uppdrag verkställs inom hälso- och sjukvård, regional utveckling, kollektivtrafik och övrig samhällsservice som regionen ansvarar för. Den politiska styrningen sker löpande under året genom möten i de politiska organ där politikerna fattar beslut.

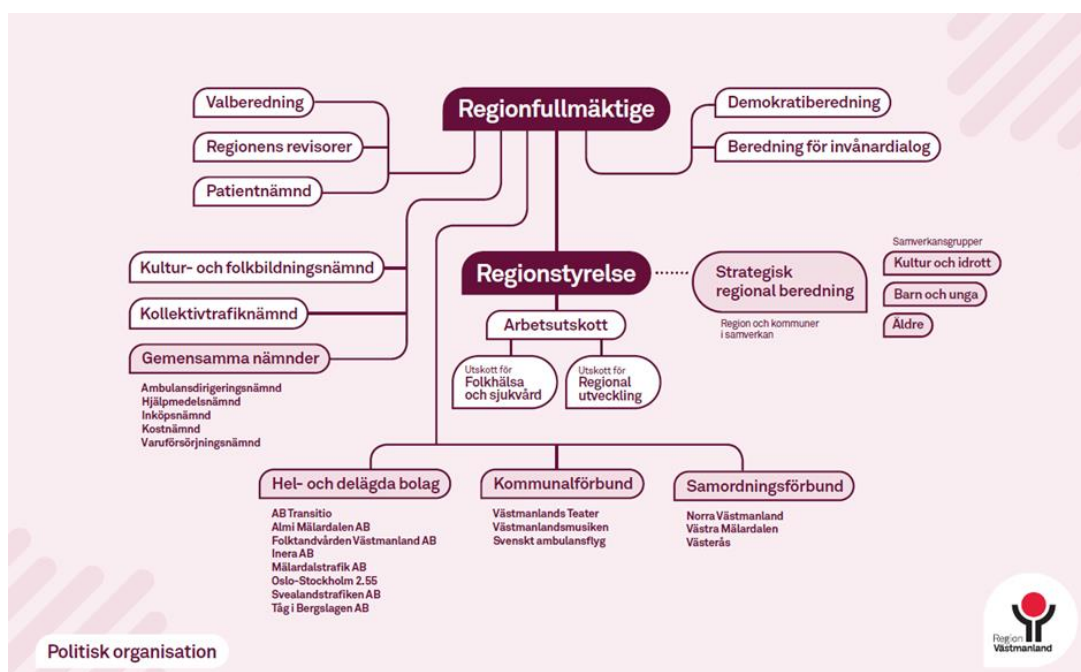

Bild 2. Region Västmanlands politiska organisation

1.5 Strategisk regional beredning

För att stärka samverkan mellan länets kommuner och Region Västmanland finns strategisk regional beredning (SRB) som är knuten till regionstyrelsen. Regionstyrelsen utser beredningens ordförande bland sina majoritetsledamöter och en vice ordförande bland sina oppositionsledamöter. Kommunerna utser en 1:e vice ordförande bland sina majoritetsledamöter och ytterligare en vice ordförande bland sina oppositionsledamöter. Beredningen består av minst 25 ledamöter och kan som mest bestå av 30 ledamöter. Varje kommun är representerad av två ledamöter, en från majoriteten och en från oppositionen.

I SRB sker information, samråd och samverkan i frågor som är av gemensamt intresse. SRB ska:

- Samråda, samordna och lämna förslag i frågor som är strategiska och viktiga för regionens utveckling och som regionen ansvarar för

- Samråda, samordna och lämna förslag i de frågor som är av betydelse för länets utveckling och där regionen och kommunerna har sitt respektive ansvar
- Vara ett forum för kommunal och regional omvärlds- och intressebevakning.

SRB bereder exempelvis regional utvecklingsstrategi, handlingsplan för näringslivsutveckling (Affärsplan Västmanland), Regional kulturplan, Länsplan för regional transportinfrastruktur, Trafikförsörjningsprogram och andra kollektivtrafikfrågor, folkhälsopolicy och gemensamma EU-frågor.

1.6 Politiska samverkansgrupper

Region Västmanland har tillsatt tre politiska samverkansgrupper inom områdena Äldre, Barn och Unga samt Kultur och idrott. Samverkansgrupperna har två huvuduppgifter:

- Att identifiera och prioritera gränsöverskridande samverkansuppgifter mellan Region Västmanland och länets kommuner samt lämna synpunkter på förslag till överenskommelser, riktlinjer/rutiner och projekt som utarbetas av tjänstepersonerna
- Att vara en arena för lärande och erfarenhetsutbyte

De politiska samverkansgrupperna består vardera av tjugoåtta förtroendevalda representanter från länets kommuner och Region Västmanland.

Samverkansgrupp Äldre – hanterar gränsöverskridande frågor som rör äldre inom området hälsa, vård och omsorg.

Samverkansgrupp Barn och Unga – hanterar gränsöverskridande frågor som rör barn/unga inom området socialtjänst, skola och vård.

Samverkansgrupp Kultur och idrott – hanterar regionala kultur- och idrottsfrågor.

2 Insatser för ett livskraftigt Västmanland 2021–2023

Arbetet inom ramen för den regionala utvecklingsstrategin bedrivs av många aktörer i länet och av flera förvaltningar inom Region Västmanland. I detta kapitel beskrivs hur den regionala utvecklingsförvaltningen arbetar med att möta de utmaningar som identifierats i strategin. Kapitlet beskriver vilka aktiviteter som förvaltningen valt att genomföra 2021 – 2023 under visionsmål, målområden och delmål. Aktiviteterna kan beröra flera målområden eller delmål men har ofta kopplats till den primära målpuppfyllelsen aktiviteten har.

2.1 Ett livskraftigt Västmanland

En hållbar utveckling med Agenda 2030 i fokus belyser hur mänskliga rättigheter, planetära gränser och ekonomisk utveckling påverkar varandra. Digitaliseringen innebär nya möjligheter men även stora samhällsförändringar. Genom att utgå ifrån hållbarhet och digitaliseringens möjligheter som gemensamma utgångspunkter i allt vi gör leder arbetet oss fram till vår vision: Ett livskraftigt Västmanland genom hållbar utveckling.

2.1.1 #Hållbar utveckling

En hållbar utveckling tillfredsställer våra behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Den ska vara så väl ekonomiskt som ekologiskt och socialt hållbar. Region Västmanland behöver säkra att verksamheten inte skapar skadlig miljö- och klimatpåverkan som påverkar västmanlänningarnas hälsa eller mänskliga rättigheter negativt. Vi tar vårt ansvar och bidrar till ett gott liv för invånarna som deltar i samhället på lika villkor och betalar skatt så att Region Västmanland kan erbjuda invånarna välfärdstjänster som hälso- och sjukvård och kollektivtrafik. Det hållbarhetsarbete Region Västmanland gör påverkar självklart Västmanlands län och Region Västmanlands hållbarhetsstrategi utgör paraplyet och anger inriktningen för hur organisationen vill arbeta och bli uppfattad i hållbarhetsfrågor enligt de globala målen med fokus på följande målområden:

- I Region Västmanland främjar vi en god livsmiljö och hälsa
- I Region Västmanland står mänskliga rättigheter i centrum
- I Region Västmanland arbetar vi ansvarsfullt och resurssmart
- I Region Västmanland leder vi arbetet med att utveckla ett Hållbart Västmanland

Alla som kommer i kontakt med Regionen Västmanlands verksamheter ska bemötas med respekt och behandlas jämlikt, vilket är målet för vårt arbete inom mänskliga rättigheter. Handlingsplanen för mänskliga rättigheter styr vårt arbete inom området 2020–2022 som omfattar såväl invånar-, som patient/kund/besökar- och medarbetarperspektivet. Ingen ska diskrimineras på grund av kön, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller ålder.

Regionen Västmanlands arbete med mänskliga rättigheter under 2021 innebär bland annat att utbilda HR- och vårdpersonal i interkulturell kommunikation, utveckla e-utbildningar inom jämställdhetsintegrering och nationella minoriteter, implementera nya instruktioner för arbetet mot våld i nära relationer, utveckla arbetet med våldsutsatta personer med funktionsnedsättningar

och stärka arbetet med barnets rättigheter, samt bidra till den regionala samlingen för ett utvecklat föräldraskapsstöd. En del av arbetet med mänskliga rättigheter sker i samverkan med länets kommuner och andra organisationer.

Miljöprogrammet 2018-2022

Region Västmanland är miljöcertifierat enligt ISO 14001:2015 och är en stor arbetsgivare i länet. Miljöprogrammet (2018–2022) styr vad vi arbetar med och har fokus på fem målområden utifrån störst miljö- och klimatpåverkan för Region Västmanland:

- Energi
- Transporter
- Resursförbrukning och inköp
- Läkemedel
- Finansförvaltning

Regionen Västmanlands miljöarbete handlar bland annat om att ställa miljökrav vid upphandling, att energieffektivisera våra byggnader, att välja fordon med förnybara bränslen, att placera pensionsmedel med så god avkastning och så låg klimatpåverkan som möjligt, att utbilda och engagera personal, hantera kemikalier på ett säkert sätt samt att källsortera.

Projektet omställning Västmanland

Utveckling av metoder, verktyg och sektorsövergripande samarbeten för hållbarhet stärker konkurrenskraften i länet och bidrar till långsiktig ekonomisk, social och ekologiskt hållbar tillväxt.

Genom projektet Omställning Västmanland kommer bland annat den nya handlingsplanen för näringslivsutveckling, Affärsplan Västmanland att hållbarhetssäkras.

Hållbarhetssäkringen avser hur hållbarhet hanteras och samverkar med logik, mål, aktiviteter och resurser och medverkar till Affärsplan Västmanlands önskade resultat. Genom projektet kommer också Region Västmanland utveckla en hållbar finansieringsmodell för de finansiella medel som Region Västmanland förmedlar i sitt näringslivsfrämjande uppdrag så som projektmedel, utvecklingsmedel och direkta företagsstöd.

Verksamheten näringsliv och kompetensförsörjning arbetar genom ett antal större strategiska projekt och utvecklingsinsatser så som Electrification Hub, Ett kompetenslyft för Sverige, Transmission, Future Automation Region med flera, som alla på olika sätt strävar efter att bidra till en miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbar omställning. Turismfunktionen arbetar med Swedish Welcome, ett verktyg som används för att stödja företagsutveckling genom mål inom Agenda 2030.

Berättelsens kraft för en hållbar utveckling

Ett livskraftigt Västmanland är en effekt av en hållbar utveckling, där alla som bor och verkar i länet har kunskap om och arbetar i enlighet med målen i Agenda 2030.

I Västmanland län är kulturen en del av den hållbara samhällsutvecklingen. Regionens uppdrag är att samordna, koordinera och leda processer där fantasi, kreativitet, kritiskt tänkande, mångfald och konstnärlig kvalitet är avgörande förmågor. I samarbete med Lunds universitet genomförs projektet Berättelsens kraft för en hållbar omställning med syftet att stärka och ta tillvara

medborgarnas olika röster så att de bidrar till en hållbar samhällsutveckling samt att kommunicera berättelser från Västmanland. Projektet är en pilotstudie i att kommunicera forskning och låta konstnärliga processer spegla klimatförändringar och omställningsmöjligheter. Det är samtidigt ett sätt att stärka regionens konstnärliga utövare, involvera dem samt stärka och fördjupa den konstnärliga processens roll i omställning och samhällsutveckling.

2.1.2 Sammanställning aktiviteter visionsmålet – Hållbar utveckling

Sammanställning av aktiviteter i visionsmålet – hållbar utveckling, som är planerade under 2021.

- Genomföra projektet Omställning Västmanland.
- Leda arbetet med att ta fram en ny hållbarhetssäkrad "Affärsplan Västmanland".
- Genomföra projektet Berättelsens kraft för en hållbar omställning.
- Samordna insatser utifrån Miljöprogrammet (2018 – 2022).

Övergripande aktiviteter:

- Samordning av Agenda 2030.
- Framtagande av Region Västmanlands hållbarhetsprogram 2023–2030.

2.1.3 #Digital omställning

Digitaliseringen förändrar samhällets strukturer, vårt sätt att arbeta och våra sociala beteenden. Möjligheten till arbete och utbildning på distans ökar. Genom digitaliseringen av allt fler tjänster kan landsbygder och städer utvecklas tillsammans.

Det är centralt att näringslivet och de offentliga verksamheterna fortsätter sin digitala omställning och att nyttja ny teknik för att stärka länets konkurrenskraft. Sedan 2017 finns en regional digital agenda för Västmanland. Den Regionala digitala agendan syftar till att ge samsyn och gemensam kraft för den digitala utvecklingen för de offentliga verksamheterna i länet. Som en del i samverkan finns flera nätverk där Region Västmanland och kommunerna utbyter erfarenhet kring digitalisering och dess möjligheter. Vidare innehåller den Regionala digitala agendan aktiviteter för att främja samverkan och samarbete för bredbandsfrågor.

Den ökade digitaliseringen kräver ökad digital kompetens. Utan ökad kunskap och digital kompetens skapas klyftor i samhället när det ställs alltmer långtgående krav på att människor själva ska kunna orientera sig och själv använda tekniken. Här har biblioteken en viktig roll för att handleda människor i att nyttja teknikens möjligheter i ett nytt informations- och kunskapssamhälle.

Den regionala biblioteksverksamhetens uppdrag är att främja samarbete, verksamhetsutveckling och kvalitet när det gäller folkbiblioteken i länet samt vara en viktig kunskapsnod för utvecklingen av folkbibliotekspersonalens digitala kompetens. Folkbiblioteken ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i

kulturlivet. Den regionala biblioteksverksamheten arbetar med kompetensinsatser för att stärka folkbibliotekens digitala kompetens i att uppfylla sitt uppdrag.

Digitaliseringen har lett till att den rörliga bilden idag befinner sig i ett paradigmskifte. Rörligt material kan upplevas och delas på en mängd plattformar och ny teknik möjliggör nya berättarformer, inte minst tack vare "spelifiering" och spelteknik. Den regionala filmverksamheten arbetar med kompetensutveckling och samarbetsprojekt i skärningspunkten mellan kultur, teknik och samhälle.

Region Västmanland stödjer och främjar ett näringsliv i digital framkant. Länet är en aktiv del av EU:s innovations och forskningsarbete och etablerad både som nationell och europeisk hubb för innovation, digitalisering och entreprenörskap. Verksamheten näringsliv och kompetensförsörjning driver flera viktiga insatser som syftar till att bidra till den digitala omställningen och ett näringsliv i digital framkant i Västmanlands län. Verksamheten bidrar till ökad digital omställning i näringslivet genom att erbjuda så kallade digitaliseringscheckar till små och medelstora företag och genom rådgivning om digitala kanaler till företag inom besöksnäringen. Även strategisk digital omställning i regionens små- och medelstora företag stöds. Detta sker bland annat genom Region Västmanlands finansiering till Almi Företagspartner Mälardalen AB, Automation Region, Robotdalen och SynerLeap.

Verksamheten näringsliv och kompetensförsörjning arbetar också för etableringen av en Europeisk digital innovationshubb (EDIH) i länet, kopplat till Mälardalens högskola. EDIH:n är tänkt att spela en central roll i det digitala europeiska programmet och stimulera ett brett nyttjande och implementering av artificiell intelligens, cybersäkerhet och högpresterande datorer. EDIH:n riktar sig mot både små och medelstora företag samt offentlig sektor.

Arbetet med att digitalisera tjänster och erbjudanden fortsätter, bland annat genom utveckling av statistik och översikt över olika företagsfinansiering. Små och medelstora företag kommer att fortsatt stödjas i sin digitala utveckling. Arbeta med digital uppföljning av Affärsplan Västmanland kommer att påbörjas. Digitala verktyg kommer att användas och digitala mötesformer och konferenser kommer att fortsätta utvecklas.

Genom dessa digitala steg och med hjälp av dessa digitala hjälpmedel är målsättningen att Region Västmanland som organisation ska bli mer tillgängligt, transparent och digitalt moget.

2.1.4 Sammanställning aktiviteter visionsmålet – Digital omställning

Sammanställning av aktiviteter i visionsmålet – digital omställning, som är planerade under 2021.

- Skapa samverkan kring digitaliseringens möjligheter och digital infrastruktur i Västmanlands län ifrån Regional digital agenda.
- Genomföra kompetensinsatser för att stärka folkbibliotekens digitala kompetens.
- Stödja små och medelstora företag i den digitala omställningen med företagsstöd.

2.2 Målområde: Ett välmående Västmanland

Människors utveckling under likvärdiga livsvillkor i trygga och tillgängliga livsmiljöer med en god och jämlik hälsa skapar förutsättningar för ett välmående Västmanland. Även tillgången till ett rikt kulturliv och en meningsfull fritid är mycket viktiga faktorer. Idag finns en ojämlikhet i livsvillkor och brist på jämställdhet både inom Västmanlands län och mellan olika grupper av västmanlänningar.

För att nå målen inom målområdet Ett välmående Västmanland behövs kunskap om vi står idag. Under 2021 presenterar enheten för folkhälsa en rapport som beskriver hur livsvillkoren och hälsan ser ut och fördelas i länet mellan olika grupper och olika geografiska områden. Under året kommer rapporten spridas och enheten kommer verka för att kunskapen beaktas i beslut och prioriteringar på lokal och regional nivå.

Omställningen till en Nära vård pågår i länet. En del i det arbetet handlar om att stärka samverkan mellan den regionala respektive kommunala hälso- och sjukvården. Det handlar också om att ställa om från ett reaktivt arbetssätt till ett proaktivt för att minska ohälsa och vårdkonsumtion. Därför prioriteras också det hälsofrämjande och förebyggande arbetet både av hälso- och sjukvårdens aktörer och av de som arbetar med andra bidragande delar i samhället i övrigt. Den pågående samverkan mellan Nära vård inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen och verksamheten Valfärd och folkhälsa kommer fortsatt utvecklas under 2021. Samma gäller samverkan mellan Regionen och kommunerna, det för att få en mer jämlik hälsa som är nära befolkningen.

För att motverka och minska segregationen är kunskap om segregationens utveckling viktigt. Enheten för folkhälsa bidrar i en referensgrupp och arbetsgrupp (i ett regeringsuppdrag) i framtagande av ett nationellt index för att följa socioekonomiska utvecklingen och i framtagande av ett webbaserat uppföljningssystem för segregation. Systemet ska fungera som ett verktyg för exempelvis kommuner och regioner att identifiera segregationsmönster, samt att se segregationens utveckling över tid, både lokalt, regionalt och nationellt.

Under 2021 kommer enheten för folkhälsa att starta dialog och samverkan med ett antal länsaktörer kring utveckling och uppföljning av folkhälsorelevant statistik. Ett arbete som har stark koppling till bland annat ett Välmående Västmanland. Arbetet kommer dels utgå ifrån befintlig statistik från befolkningsundersökningar, dels genom annan kompletterande statistik från andra databaser till exempel KOLADA.

Socialstyrelsen har tagit fram nationella målnivåer och indikatorer för personer med demenssjukdom. Syftet med dessa målnivåer och indikatorer är att ge hälso- och sjukvården samt socialtjänsten tydliga och mätbara kvalitetsmål att arbeta mot, för att på så sätt säkerställa en god och jämlik vård och omsorg av personer med demenssjukdom. Socialstyrelsen rekommenderar kommuner och regioner att ta fram lokala målnivåer och indikatorer för att på sikt nå de nationella. Enheten Valfärd initierar 2021 ett länsgemensamt arbete för att fastställa lokala målindikatorer vid demenssjukdom utifrån nationella mätindikatorer.

Under 2019 har det i olika samverkansforum framkommit behov av en översyn av dokument som är kopplade till hemsjukvårdsavtalet för att bland annat förtydliga ansvarsgränser. Enheten Valfärd genomför under 2021 en översyn av dessa dokument, tillsammans med kommuner och Regionen.

2.2.1 #3 Ökad trygghet

Trygghet är en förutsättning för att utvecklas. Via folkbildningen finner människor vägar ut ur utanförskap, till delaktighet, egenmakt, kompetens och jobb.

Genom att bedriva folkbildning bidrar Tärna folkhögskola till trygghet, till exempel genom utbildning ge människor möjlighet att påverka sina egna livsval. Tärna bidrar också till deltagares förmåga att vara en del av en förändring, såväl personlig som i större sammanhang.

Livsmiljön är de platser och miljöer som utgör vår vardag och fritid och är en viktig del i ett attraktivt län. Hur dessa miljöer ser ut, fungerar, om de är välkomnande och inkluderande samt om de främjar hälsan skapar förutsättningar för människors utveckling. Våra livsmiljöer främjar barns lek, rörelse och utveckling. Rätten till ett hem och ett bra, tryggt och passande boende är centralt både för människors hälsa och utveckling.

Enheten för folkhälsa ska påbörja en kartläggning för att identifiera faktorer som har betydelse för folkhälsan kopplat till boende, närmiljö och fritidsliv samt trygghet. Arbetet ska även ge en bild av hur det ser ut i Västmanland idag. En ökad kunskap inom området skapar möjligheter att se vilka insatser som blir viktiga i nästa steg för att öka tryggheten och attraktiviteten i våra livsmiljöer, vilket på sikt bidrar till ett mer välmående Västmanland. Enheten vill med detta arbete bidra till en samhällsplanering som främjar hälsa med betoning på de miljöer där barn leker, utvecklas och växer upp.

2.2.2 #4 Ökad tillit

En social sammanhållning är viktig för att ett samhälle ska kunna fungera, både i landsbygder och städer. Något som binder oss samman, får oss att känna att vi ingår i en helhet och kan samarbeta för att nå gemensamma mål. Det handlar om ett socialt kitt som håller ihop samhället, men även om tillhörighet, identifikation, gemensamma värden och tolerans, vilket i sin tur genererar och mäts genom tillit.

Tilliten ökar genom att folkbildning möjliggör för deltagare att mötas, organisera sig och påverka sitt samhälle, till exempel genom att ge en ökad förståelse för samhällets uppbyggnad, struktur, möjligheter och skyldigheter. Tärnas långa kurser bidrar till att öka andelen kursdeltagare som fullföljer sina studier med godkända resultat genom att skapa förutsättningar för lärande som möter människors behov av sammanhang, insikt och personlig utveckling.

Folkbiblioteken är tillsammans Västmanlands största kulturinstitution och den som flest invånare tar del av i sin vardag. Den starka förankringen i det omgivande lokalsamhället skapar möjligheter till möten mellan människor. Den regionala biblioteksverksamheten verkar för att främja utvecklingen av folkbiblioteken som demokratiska mötesplatser som är tillgängliga för alla och som ger fri och jämlik tillgång till kunskap och information enligt det allmänna biblioteksväsendets uppdrag om demokrati och fri åsiktsbildning.

Den regionala biblioteksverksamheten ska vara ett stöd i folkbibliotekens demokratiska uppdrag och främja utvecklingen av biblioteksrummet samt främja utvecklingen av metoder, arbetssätt, tjänster och miljöer på folkbiblioteken där användaren är i fokus.

2.2.3 #5 Öka andelen barn och vuxna som anger att deras hälsa är bra eller mycket bra

En god och jämlik hälsa i befolkningen är en viktig resurs och har ett centralt värde för samhället. Hälsa är då både ett självklart mål och en förutsättning för länets utveckling.

Under 2021 kommer enheten för folkhälsa fortsätta verka för att den psykiska hälsan främjas och psykisk ohälsa förebyggs. Det kommer bland annat att ske genom att stärka samverkan i länet kring främst den psykiska hälsan och stötta de kommuner som vill ta fram handlingsplaner i frågan. Dessutom kommer enheten tillsammans med andra aktörer inom Region Västmanland att arbeta för att ta fram länsövergripande handlingsplaner för att stärka det gemensamma arbetet.

Projektet Hälsoinsatser för nyanlända pågår mellan maj 2020 och oktober 2021. Projektet samfinansieras av Samordningsförbundet Västra Mälardalen och Region Västmanland. Projektets mål är bland annat att upptäcka ohälsa i ett tidigare skede och att öka kunskapen om hälsa hos nyanlända. Aktiviteter kommer att genomföras i första hand i Kungsör Arboga och Köping för att därefter spridas i länet under 2021. I uppdraget ingår också att genomföra kompetenshöjande insatser i länet samt att ta fram metoder och material för hälsokommunikativa insatser.

Fallolyckor och dess konsekvenser är ett stort folkhälsoproblem hos den äldre befolkningen. Ett välfungerande systematiskt fallförebyggande arbete ger vinster både för individen och för samhället. Enheten välfärd genomför under 2021 tillsammans med kommunerna och regionen en kartläggning avseende fallförebyggande arbete med syfte att identifiera förbättringsområden.

Med hjälp av forskning och beprövad erfarenhet utformas framtidens förskola och skola samt vård- och omsorgsprocesser där kompetensen höjs och ny teknik provas. Befintliga arbetssätt omprövas och involverar fler i utformningen av välfärdstjänsterna. På så vis möter vi de demografiska utmaningarna i sjukvården, skolan, äldreomsorgen och övriga välfärdstjänster och skapar samtidigt trygghet och tilltro hos länets invånare. För att utveckla befintliga arbetssätt i socialtjänsten behöver systematisk uppföljning och utvärdering av de insatser som ges genomföras.

Genom att synliggöra, reflektera och ompröva effekter av insatser kan vi utveckla effektiva och medskapande arbetssätt, utifrån individers behov och verksamheters uppdrag. Inom ramen för enheten välfärds kommungemensamma kunskapsutvecklingsarbete ligger fokus på tre prioriterade områden; samordnad individuell plan (SIP), systematisk uppföljning och utveckling av nya insatser och arbetssätt.

Under år 2020–2021 pågår ett pilotprojekt om systematisk uppföljning inom området våld i nära relationer. Åtta av landets tio kommuner deltar i detta arbete och implementerar ett gemensamt dokumentationsverktyg för systematisk uppföljning av alla inkommande ärenden (SU Kvinnofrid). Arbetet samordnas regionalt och utbyte av erfarenheter och resultat från verksamheterna återförs via vårt regionala nätverk för kvinnofrid till Socialchefsnätverket (se 3.2.4). Under 2021 kommer ytterligare behov av systematisk uppföljning i socialtjänstens olika verksamheter i länet att identifieras och prioriteras av socialcheferna. På så vis kan vi bygga en kunskapsgrund, baserad på ny kvantitativ och kvalitativ uppföljning, som i sin tur möjliggör revidering och framtagande av nya effektiva insatser och arbetssätt.

När fler aktörer samverkar kan tidiga insatser för barns fysiska och psykiska hälsa ges till barn och familjer. Det tryggar en god start i livet och ger förutsättningar att barns och ungas livsvillkor blir mer likvärdiga.

Under 2020 inleddes ett större utvecklingsarbete med syfte att revidera samverkansöverenskommelser som berör målgruppen barn och unga. En ny sammanhållen överenskommelse som omfattar barn och unga med psykiska funktionshinder, barn och unga som placeras utanför det egna hemmet och barn och unga med beroende- eller missbruksproblematik ska arbetas fram. Den nya överenskommelsen kommer att inkludera hälsofrämjande och förebyggande arbete och särskilt belysa behovet av tidig upptäckt och tidiga insatser. Förskolans och skolans centrala roll för barns och ungas hälsa är också en viktig utgångspunkt i arbetet. Arbetet påbörjades 2020 och fortsätter under 2021 och 2022 med målsättningen att ha en ny överenskommelse på plats i slutet av 2021.

Att stötta föräldrarna är fortsatt viktigt eftersom relationen mellan barn och förälder och föräldraförmågan är betydelsefull för att främja barnets hälsa och utveckling.

Enheten för folkhälsa driver i samverkan med verksamheten hållbarhet och länsstyrelsen det gemensamma arbetet att stötta kommuner kring föräldraskapsstöd genom en Regional samling för föräldraskapsstöd. Arbetet ska leda fram till ett mer sammanhållet, effektivt, tillgängligt och attraktivt föräldraskapsstöd. Arbetet förväntas leda till fler trygga och nära föräldrabarnrelationer, att fler erhåller gymnasiebehörighet, att de socioekonomiska skillnaderna i hälsa minskar och inte minst att den psykiska hälsan stärks samt att segregationen minskar. Under 2021 tas stegen att sprida en rapport om effektiva metoder samt kommunala och regionala behov kring föräldraskapsstöd i länet. Därefter kommer dialoger genomföras mellan kommuner, civilsamhället, verksamheter inom Region Västmanland samt länsstyrelsen med syfte att utveckla föräldraskapsstödet. Arbetet planeras fortgå och utvecklas under en rad år framåt i tiden.

Små barns språkutveckling är en avgörande betydelse för en god start i livet och ger förutsättningar att barns och ungas livsvillkor blir mer likvärdiga.

Språket är en grundläggande rättighet för alla människor och viktigt för att kunna kommunicera, informera sig, vara delaktig i samhället och ta del av litteratur och kultur. Alla barn har rätt till ett språk och för att utjämna de språkliga klyftorna arbetar den regionala biblioteksverksamheten med att stärka språkutveckling genom samarbete med kommunerna i arbetet med Språkfrö Västmanland. Inom Språkfrö Västmanland sker en samverkan mellan olika instanser och aktörer så som Barnhälsovården (BHV), biblioteken, förskolan och logopedenheten för att skapa långsiktiga och hållbara insatser i språkstödande program för småbarnsfamiljer. Under 2021 startas ett projekt inom den nationella satsningen Bokstart, tillsammans med länets kommuner.

Barns rätt att utvecklas inom alla livsområden, under hela barndomen, och att ha och få behålla en god psykisk och fysisk hälsa är en viktig förutsättning för möjligheter att växa och lära. Barns utbildning är i sin tur central för att vårt samhälle ska kännetecknas av kunskap, demokratiska värderingar och likvärdighet. Skolframgång och en avslutad gymnasieexamen, eller motsvarande inom folkhögskolan, är en avgörande faktor för möjligheten till självförsörjning och ett gott liv med god hälsa.

För att främja ett livslångt lärande kan en metod vara att arbeta med hälsofrämjande skola och skolutveckling. Ett steg för att nå dit är att under 2021 genomföra dialogmöten med intresserade och berörda aktörer i länet. Det med ambitionen att skapa intresse för frågan och möjlighet att utbyta kunskap om hur hälsa, utbildning och lärande hänger ihop. Ett stödmaterial för hälsofrämjande skola och skolutveckling som en förutsättning för skolframgång kommer tas fram.

Men även att tillsammans identifiera behov, samlas kring gemensamma utmaningar och genom samverkan staka ut vägen framåt. Arbetet drivs av enheten för folkhälsa i bred samverkan inom regionala utvecklingsförvaltningen samt med sex av länets kommuner. Ett arbete som startar 2021 men förväntas pågå och utvecklas under många år.

Vägar framåt är ett länsövergripande projekt med sex delprojekt på lokal nivå som genom samverkan avser att minska ojämlikhet i utbildning och hälsa, öka jämställdheten och jämlikheten i stödinsatser och stötta det livslånga lärandet. Det genom att tydligt satsa på att främja hälsa för att nå ökad skolframgång, erbjuda sammanhållna stödinsatser och stärka ungas förmåga till yrkes- och studieval. Det stärker i sin tur förutsättningarna för arbete, egen försörjning och hälsa i vuxenlivet. Projektet startade hösten 2020 och kommer fortgå till 2023. Projektet bedrivs i samverkan inom regional utvecklingsförvaltning och där projektledningen utgår från enheten för folkhälsa samt med sex av länets kommuner.

2.2.4 #6. Öka tillgängligheten till hälso-och sjukvården

Det finns stora skillnader i kvalitet och tillgång på samhällsservice såsom skola och sjukvård.

Enheten välfärd arbetar med utbildningsinsatser för elevhälsans medicinska insatser (EMI) i strävan att uppnå jämlik elevhälsa i länet. Regionens samordningsfunktion fungerar som en länk mellan regionens hälso- och sjukvård riktad till barn och elevhälsan i samtliga kommuner. Information förmedlas på enhetens webbsida vilken nås av såväl kommunala skolor som friskolor. Inom ramen för samordningsfunktionen bedrivs ett arbete tillsammans med Hallstahammars kommun för tidiga samordnade insatser för barn som behöver stöd och hjälp. Resultatet av detta arbete kommer att spridas till regionens övriga kommuner under de närmsta åren.

För att möta de ökade behoven av vård och omsorg i en växande och åldrande befolkning behöver vi samverka samt utveckla och implementera nya, innovativa, forskningsbaserade arbetssätt i vård och omsorg. Det krävs en utökad samverkan över huvudmannagränser, särskilt mellan Region Västmanland och kommunerna, för att säkra både kvalitet och kostnadseffektivitet.

För att stärka samverkan runt personer med psykisk ohälsa som har behov av insatser från flera huvudmän utgår statliga stimulansmedel som har möjliggjort projektet "Förbättrad SIP" (Samordnad Individuell Plan) för personer med psykisk ohälsa. Nio SIP-koordinatorer har anställts av Region Västmanland och de tio kommunerna under augusti 2020 till december 2021. Projektet kommer att ha en huvudsaklig inriktning på Individ- och familjeomsorgens ärendegrupper samt personer med insatser från kommunpsykiatri. Inom regionen finns målgruppen främst inom Barn- och ungdomspsykiatri (BUP), Barn- och ungdomshälsan, Vuxenpsykiatri och Habiliteringscentrum. Uppdraget riktar sig till och styrs av båda huvudmännen. SIP-koordinatorerna ska se helheten och arbeta gränsöverskridande mot båda huvudmännen på en övergripande nivå. SIP-koordinatorernas uppgift är att medverka till att utforma arbetsprocesser i SIP samt implementera arbetet med samverkan och SIP. Deras roll är att stötta medarbetarna i arbetet med SIP genom utbildningsinsatser och arbeta för att få brukarna delaktiga.

Sedan 2018 gäller Lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso-och sjukvård där syftet är att främja en trygg och säker vård och omsorg för patienter som efter utskrivning från slutenvården behöver insatser från både kommun och region. Enheten för välfärd arbetar aktivt med att främja samverkan mellan aktörerna genom exempelvis utbildningsinsatser, revidering av

överenskommelse, länsgemensamma riktlinjer, följa och analysera indikatorer och besök i verksamheterna.

2.2.5 #11 Öka deltagande i kultur och fritidsaktiviteter i hela länet

Ett rikt och attraktivt kultur-, idrotts- och föreningsliv är en viktig tillgång för barn, unga och vuxnas välmående.

Region Västmanland ger varje år bidrag till organisationer och föreningar som arbetar med regional verksamhet i Västmanland. Bidrag ges till funktionsrättsorganisationer, pensionärsorganisationer, ungdomsorganisationer, kulturföreningar och övriga ideella organisationer. Syftet med bidragsgivningen är att stödja föreningar på länsnivå för att de självständigt och med kontinuitet ska arbeta för att aktivera och stimulera medlemmarna att delta i samhällsutvecklingen och därmed bidra till att stärka och utveckla demokratin genom bland annat verka för jämlikhet och jämställdhet samt stimulera mångfald.

Region Västmanland har tillsammans med kommunerna skapat långsiktiga strukturer för samverkan för att nå gemensamma mål och för att stärka infrastrukturen och kompetensen kring bild- och formområdet genom ett kulturliv för alla-Konst. Försättningsvis undersöks förutsättningar för ett Resurscentrum för konst som ska bistå med kompetens för såväl uppdragsgivare, offentliga och även privata, som uppdragstagare, kulturskapare som arbetar med visuella medier och offentliga gestaltningar.

Den offentliga konsten, som alla har tillgång till och är skattefinansierad, är en del av vårt demokratiska samhälle. 1 %-regeln anger att en procent vid ny-, om- och tillbyggnad ska avsättas för konstnärlig gestaltning. Konstsatsningar är identitetsskapande för samhället samtidigt som de stimulerar sinnesupplevelser och tänkande. Regionen stödjer en utveckling av 1 %-regeln. Varje kommun avgör själva vilka möjligheter man har att införa detta arbetssätt.

I Västmanlands län har vi ett tydligt barnrättsperspektiv där beslut som fattas av vuxna utgår ifrån barnets bästa. Vi stärker barn och ungas delaktighet och tillit till vuxenvärlden genom att lyssna till, respektera och ta tillvara deras kompetens och åsikter inför åtgärder och beslut som direkt eller indirekt berör dem.

Kulturutveckling ung arbetar gemensamt med länets kommuner och civilsamhälle för att skapa bra förutsättningar för fysiska och digitala mötesplatser för unga i Västmanland. Målet är att ge alla unga i länet möjlighet att själva arrangera, skapa och uppleva relevant utbud för målgruppen. Region Västmanland arbetar med Ung Kultur Möts (UKM) som en metod för att skapa delaktighet inom kulturområdet. För att stimulera och öka unga och unga vuxnas inflytande och delaktighet i det offentligt finansierade kulturlivet skapas möjligheter för ett ungt mentorskap. Syftet är att sätta fokus på ungas och unga vuxnas kulturskapande, att stimulera kulturverksamheternas arbete med åldersgruppen och att främja utbud och verksamhet som är angelägen och relevant för målgruppen.

Möjligheten att möta professionell kultur och eget kulturskapande i skolan samt att bilda och utbilda sig genom folkbildningen, bibliotek, folkhögskolor och studieförbund är viktigt för att minska utbildningsklyftorna i samhället, öka mångfalden och den sociala sammanhållningen.

Fantasi, kreativitet och kritiskt tänkande är förmågor som är avgörande för vår samhällsutveckling. Att ge möjlighet för barn och unga att pedagogiskt möta de olika konstformerna ger ett bredare perspektiv på samtiden. Kulturpedagogik handlar om att se, analysera och skapa, det vill säga kulturell kompetens, kritisk kompetens och kreativ kompetens. Regionalt barn- och ungdokumentationsnätverk arbetar strategisk för att skapa bra förutsättningar för barn och ungas rätt till kultur i Västmanlands län. Region Västmanland, Kulturutveckling samordnar nätverket och ansvarar för att nätverksmöten genomförs kontinuerligt. Representanterna som ingår i nätverket leder eller ansvarar på något sätt för arbetet med barns- och ungas rätt till kultur i sin kommun, eller har en samordnande funktion för kultur i skolan.

Barn och unga växer idag upp i ett bildsamhälle, där förmågan att tolka bilder är en del av den kompetens som krävs för att kunna delta i de demokratiska processerna. Den regionala filmkulturella verksamheten verkar för att bredda filmutbudet för barn och unga, och stötta pedagoger och andra att leda samtal kring filmupplevelsen. Det är av stor vikt att fler barn i regionen får möjlighet att själva uttrycka sig med film och rörlig bild. Filmverksamheten verkar för att utveckla kompetensen inom filmpedagogik i länet.

Den regionala filmverksamheten erbjuder filmbidrag till kortfilm och dokumentärfilm. Stöd kan även ges i form av manus- och klipphandledning eller teknikstöd. I stödet ingår en konsultation med tips och guidning till vidare finansierings- och visningsmöjligheter inom och utom regionen.

2.2.1 Sammanställning aktiviteter målområdet Ett välmående Västmanland

Sammanställning av aktiviteter målområdet ett välmående Västmanland som är planerade under 2021. Aktiviteten kan finnas med i fler målområden med anledning av en primär- eller sekundär påverkan inom målområdet eller ett delområde.

- Omställningen till en Nära vård fortsätter under 2021
- Initiera framtagande av länsgemensamma målkriterier för demensvård.
- Kartlägga faktorer för hälsofrämjande boende, närmiljö och fritid.
- Genomföra en länsdialog kring hälsofrämjande och inkluderande arbetsliv.
- Driva projektet hälsoinsatser för nyanlända.
- Kartläggning av fallförebyggande arbete.
- Ta fram länsövergripande handlingsplaner för att förebygga psykisk ohälsa.
- Utvärdera och identifiera behov av systematisk uppföljning i socialtjänstens verksamheter.
- Framtagande av en ny samverkansöverenskommelse barn och unga.
- Skapa en Regional samling för föräldraskapsstöd.
- Leda arbetet med Språkfrö Västmanland.
- Starta upp arbetet med Hälsofrämjande skola och skolutveckling.
- Införa överrapporteringsrutiner mellan barnhälsovården och elevhälsans medicinska insats.
- Utveckla webbsida Elevhälsa.
- Förbättrad SIP- Samordnad Individuell Plan, för personer med psykisk ohälsa.
- Förbättra samverkan mellan kommun och region vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård
- Leda projektet Vägar framåt

2.3 Målområde: Ett tillgängligt Västmanland

I ett tillgängligt Västmanland knyts landsbygder och städer samman för att nå en större arbetsmarknad, ett större utbildningsutbud och ett rikare kultur- och fritidsliv. Genom en väl fungerande infrastruktur såväl fysiskt som digitalt är Västmanland ett län med tillgängliga miljöer för alla.

Västmanlands län är en del av Mälardalenregionen och östra Mellansverige. För en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar storregional struktur är ett väl fungerande och resurseffektivt transportsystem en förutsättning, för såväl människor som gods.

För att uppnå ett transportsystem som är tillgängligt för alla på lika villkor och som bidrar till en hållbar regional tillväxt, upprättas på uppdrag av regeringen en ny länsplan för regional transportinfrastruktur under 2021. Länsplanen ska, med hänsyn till de regionala förutsättningarna, bidra till att de transportpolitiska målen uppnås och vara till ledning när medel för investeringar och förbättringsåtgärder fördelas. Fördelning av medel under planperioden ger en tydlig inriktning som visar länets prioriteringar för en hållbar regional tillväxt samtidigt som ett länsöverskridande och nationellt perspektiv förutsätts. Regeringsbeslut att ta fram kommande länsplan förväntas komma under våren 2021 och innefatta en period av 12 eller 16 år, vilket innebär år 2022–2033 alternativt år 2022–2037. För den beslutade länsplanen 2018–2029 görs en årlig revidering av genomförandeplanen för regional transportinfrastruktur. Genomförandeplanen är en konkretisering av länsplanen och utgår från dess ekonomiska förutsättningar.

Den ökade digitaliseringen kräver ökad digital kompetens. Utan ökad kunskap och digital kompetens skapas klyftor i samhället när det ställs alltmer långtgående krav på att människor själva ska kunna orientera sig och själv använda tekniken.

Region Västmanland arbetar för att skapa samverkan kring digitaliseringens möjligheter och digital infrastruktur i Västmanlands län. För att öka den digitala delaktigheten bland äldre driver Region Västmanland sedan 2020 projektet Digi 60+. Projektet är ett samverkansprojekt mellan Region Västmanland, Västmanlands länsbildningsförbund (Vlbf) och länsstyrelsen i Västmanland och syftar till att de äldre ska lära sig att använda digitala tjänster (exempelvis 1177.se) i kontakt med det offentliga Sverige samt i sitt privatliv (internetbank, swish, parkeringsappar etc). Projektet pausades i samband med Coronapandemin och löper därför även under 2021.

För att öka den digitala kompetensen och delaktigheten bland unga satsas det från nationell nivå mycket på skolväsendets digitalisering. Region Västmanland (enheten välfärd i samverkan med regionens digitaliseringskoordinator) utförde 2019–2020 en kartläggning av digitaliseringsläget i förskolor, grundskolor och gymnasieskolor i Västmanlands län i samverkan med länets skolhuvudmän. Kartläggningen genomfördes med hjälp av SKR:s verktyg LIKA Skola och syftade till att få en samlad bild av nuläget i länet samt att identifiera länsgemensamma styrkor, utmaningar och möjliga samverkansområden inför framtiden.

2021 och 2022 kommer Region Västmanland att ta tillvara på kartläggningens resultat och fortsatt verka för skolans digitaliseringsutveckling i nära samverkan med länets skolhuvudmän. Bland annat planeras att utveckla forum för erfarenhetsutbyte i samverkan med Mälardalens högskola, MDH, undersöka möjligheter till gemensamma utbildningsinsatser samt att planera för fortsatt regional kartläggning inom området med regelbundenhet.

Samarbetet Bibliotek i Västmanland arbetar med att tillhandahålla ett gemensamt mediebestånd som möjliggör att invånarna i Västmanland har likvärdig tillgång till fysisk media och streamad media som e-böcker, ljudböcker och film. Invånarna i Västmanland har tillgång till detta via den gemensamma webbplatsen www.bibliotekivastmanland.se. Detta arbete gör att låntagare kan välja mer resurseffektiva medielån bland annat genom att välja de digitala tjänsterna. Transporterna av fysisk media mellan biblioteken genomförs av Region Västmanlands transport som kör med miljöbilar till vårdcentraler i kommunerna och nu också till biblioteken.

2.3.1 #7 Öka kollektivtrafikens marknadsandel

Kollektivtrafiken har en särskild uppgift att skapa förutsättningar för en fortsatt regionförstoring. Dessutom har kollektivtrafiken stor betydelse för att bidra till en långsiktigt hållbar utveckling och

minskad klimatpåverkan. En väl utbyggd infrastruktur för kollektivtrafik och fungerande trafiksystem som binder samman olika trafikslag ökar tillgängligheten i länet. En stor del av kollektivtrafikens attraktivitet hänger samman med omgivande infrastruktur och service i anslutning till resan, såsom pendlarparkeringar, gång- och cykelvägar, hållplatser, bytespunkter och stationsmiljöer. Att ta hänsyn till kollektivtrafiken och dess omgivande infrastruktur blir därför viktigt vid framtagande av ny länsplan för regional transportinfrastruktur under 2021. Under 2021 kommer också ett nytt trafikförsörjningsprogram för Västmanland färdigställas i nära samarbete med länets kommuner.

2.3.2 #9 Hela Västmanland ska ha tillgång till snabbt bredband

Tillgång till robust och snabbt bredband är en förutsättning för att vi ska kunna digitalisera samhället fullt ut. Idag har en stor andel av hushåll och företag tillgång till snabbt bredband. Men det finns områden där utbyggnaden skett långsammare, särskilt på landsbygderna.

Målet är att alla ska ha tillgång till snabbt bredband och på så sätt vara delaktiga i det digitala "smarta" samhället. Regionen har antagit de nationella bredbandsmålen som inriktning för arbetet. Det innebär bland annat att 98% av hushållen och företagen bör ha tillgång till bredband av minst 1 Gbit/s år 2025. För att kunna nå målen och kunna arbeta strategiskt genomför Region Västmanland en kontinuerlig kartläggning av utvecklingen inom bredbandsområdet. Syftet är att ta fram relevanta planeringsunderlag som kan användas av exempelvis länets kommuner i det strategiska arbetet. Region Västmanland verkar också för en utökad finansiering för bredbandsutbyggnad.

Om Region Västmanland under 2021 får ta del av de medel som regeringen skjutit till för bredbandsutbyggnad inom det nationella stödet så kommer mycket av förvaltningens och bredbandskoordinators arbete att vara kopplat till detta. I samverkan med länets kommuner ska områden prioriteras vilket kommer att behöva en fördjupad kartläggning, strategiska överväganden och informationsinsatser.

För att följa upp och analysera utvecklingen kopplat till mobilmålet i regeringens bredbandsstrategi: "År 2023 bör hela Sverige ha tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet" genomför Region Västmanland mätningar och kartläggning av mobiltäckningen i länet. Detta genomförs i samverkan med regioner i Mellansverige och länets kommuner. Kartläggningen ska fungera som underlag för diskussion och eventuella åtgärder för förbättrad mobiltäckning tillsammans med marknadens aktörer.

Tillsammans med sex regioner i Mellansverige har Post och telestyrelsen, PTS, tagit fram en regional variant av det kommunala Bredbandslyftet och som även har genomförts i ett av länen. Efter utvärdering kommer regionala bredbandslyft genomföras i övriga län. Genomförandet av detta påbörjas under 2021.

2.3.3 #10 Öka tillgängligheten till värdefull natur- och kulturmiljöer

Natur- och kulturmiljöer i Västmanlands län ska vara fysiskt tillgängliga men också tillgängliga genom information och kommunikation. Västmanlands naturmiljöer är grunden för upplevelsevärden i naturen och den biologiska mångfalden är viktig att förvalta. De nationella målen för kulturmiljöarbetet är att främja ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas.

Västmanlands läns museum fortsätter att utveckla kulturmiljövårdsarbetet i länets kommuner i samverkansprojekt med länsstyrelsen och respektive kommun. Läns museet svarar också på remisser och är rådgivande i byggnadsvårdsfrågor, samt gör utredningar och arbetar med olika publika projekt för att sprida kunskap i kulturmiljöfrågor.

Webbsidan Kulturarv Västmanland som levandegör, samlar och informerar om kulturarvet i Västmanland genom samverkan mellan regionen, kommunerna, hembygdsrörelsen och andra aktörer kommer fortsatt att utvecklas under 2021 – 2023. Utvecklingsområden för Kulturarv Västmanland de kommande tre åren är att dels fortsatt stötta och utbilda nya kommunredaktörer och externa redaktörer för att skapa ett bredare innehåll på sidan, dels marknadsföra sidan för besökare genom riktade aktiviteter och arrangemang i kommunerna men även utifrån ett länsperspektiv. Det kommer även göras en behovs- och utvecklingsanalys tillsammans med kommuner, besökare, samverkanspartners för att ta fram nya utvecklingsområden.

I Västmanlands län finns allt från orörda, natursköna miljöer till spännande upplevelser i form av äventyr, sport, musik, scenkonst, bild och form och historia. Kulturen är en drivande faktor för samhällsutvecklingen genom att kulturhistoriska platser kan utvecklas för näringsliv, boende, bildning och rekreation.

Region Västmanland och kulturinstitutionerna arbetar med att utforska hur de kan samarbeta kring kulturturism. Kulturskaparna är en resurs i detta arbete för att:

- Utveckla kulturhistoriska platser och upplevelser för näringsliv, boende och rekreation
- Utveckla kulturhistoriska platser och upplevelser för besökare genom en gemensam utvecklingsprocess och metoder
- Utveckla tillgängligheten på och till kulturhistoriska platser för besökare.

2.3.4 #11 Öka deltagande i kultur- och fritidsaktiviteter

All regional kulturverksamhet i Västmanlands län ska ha en god geografisk spridning. Detta har betydelse för invånarnas närhet och tillgänglighet till de olika kulturverksamheterna. Samtliga regionala kulturverksamheter ska på olika sätt arbeta med att överbrygga avstånden och vara aktiva i samtliga länets kommuner.

Under 2021 pågår arbetet med att ta fram en ny Regional Kulturplan, som planeras att antas i juni 2022. Detta sker i samverkan med länets kommuner och i samråd med Kulturskapare och det civila

samhället. Genomföra en utvärdering av process, resultat och effekter vad gäller den nu giltiga planen. Detta för att strukturerat dra lärdom av arbetet med innevarande periods regionala kulturplan.

Kulturutveckling förbereder förutsättningar för en Regional kulturgaranti som ska öka tillgången till professionell kultur för förskolor, skolor och gymnasium. Alla barn och unga i Västmanlands län ska erbjudas ett likvärdigt kulturutbud av god kvalitet, och många kulturyttringar. Regionen, kommuner, kulturverksamheter och professionella kulturskapare kan tillsammans skapa förutsättningar för barns och ungas rätt till kultur genom införandet av en regional kulturgaranti.

Fortsätta och avsluta arbetet med att ta fram ett Regionalt idrottspolitiskt program i nära samverkan med kommunerna, idrottsrörelsen och det civila samhället. Möten genomförs där deltagare kommer att få ta ställning till ett antal frågor kring idrottens betydelse som samhällsaktör. Skrivprocessen kommer att ske under 2021 och programmet kommer att antas hösten 2021.

Kulturutvecklarna verkar för att kommunerna söker nationella medel för kultur i förskola och skola, så kallade skapande skola-medel. Arbetet går ut på att påvisa möjligheter och ge inspiration till lärare, pedagoger och kulturskapare kring hur de skulle kunna arbeta tillsammans.

Den regionala biblioteksverksamheten ska vara ett stöd i folkbibliotekens demokratiska uppdrag och främja utvecklingen av biblioteksrummet samt främja utvecklingen av metoder, arbetssätt, tjänster och miljöer på folkbiblioteken där användaren är i fokus.

Den regionala filmverksamheten verkar för att utbudet av fritidsaktiviteter och utbildning inom film och rörlig bild finns tillgänglig i länets kommuner framförallt genom kulturskolorna. Arbetet sker i samarbete med Regional Kulturskola.

För att ge alla medborgare i regionen möjligheter att ta del av ett mångsidigt filmutbud samarbetar den regionala filmverksamheten med biografer, visningsorganisationer, kommuner och föreningsliv. Det sker främst genom stöd till arrangemang och kompetensutveckling för filmarrangörer. Den digitala förändringen innebär både möjligheter och utmaningar för filmvisning, och därför är behovet av kompetensutveckling för arrangörer stort, inte minst inom området publikarbete.

Region Västmanland har genom samverkan och förankring med länets kommuner startat upp arbetet Ett kulturliv för alla – konst. Fokusområden är de gemensamma perspektiven: barn och ungas rätt till kultur, delaktighet, geografisk spridning i länet, tillgänglighet och mångfald. Det har resulterat i ett regionalt nätverk med konstansvariga i kommunerna och en närmare samverkan med civilsamhället och i synnerhet med Konstfrämjandet Västmanland. Arbetet har utvecklats till ett nytt projekt ASK, Arbetsfält för samtida konst. Målet är att stärka infrastrukturen för bild och form i länet genom att undersöka förutsättningar för ett regionalt resurscentrum för konst. Ambitionen är att i resurscentrum i samverkan med kommunerna genomföra utställningar och andra konkreta aktiviteter inom samtidskonst i syfte att främja kreativa näringar samt öka utbud och samverkan även mellan kommuner.

Inom enheten kulturutveckling undersöks möjligheter att arbeta med augmentet reality i projektet Förstärkt verklighet med kultur. Appen som utvecklas ska fyllas med förstärkta kulturupplevelser som bidrar till nyfikenhet att hitta fler platser i länet och upptäcka nya saker och kunskaper. Krisen med Covid-19 har bidragit till distansering och mer stillasittande och inneburit att många barn och unga inte kunnat tagit del av regionala och lokala kulturupplevelser.

Västmanlands läns museum bedriver en varierande öppen programverksamhet riktad mot allmänheten. Det erbjuds aktiviteter för olika målgrupper, ofta i samverkan med andra kulturutövare och intresseorganisationer. Genom digitala kanaler och sociala medier förstärks och tillgängliggörs verksamheten i hela länet, för att öka deltagandet i kulturaktiviteter och nå nya målgrupper.

För att öka deltagandet i kultur- och fritidsverksamheter arbetar Västmanlands läns museum också med ett Digitalt bokningssystem som förenklar för länets skolor att hitta tider och boka pedagogiska program på läns museet. Västmanlands läns museum utvecklar Digitala visningar och Skolmaterial riktad till lärare och skolelever som möjliggör att fler kan ta del av kunskapen om Västmanlands historia. Ohtsedidh – samiska kulturyttringar i Mellansverige, en vandringsutställning (i samverkan med Dalarnas museum, Läns museet Gävleborg och Gaaltje-sydsamiskt kulturcenter) turnerar. Målet är att utställningen har visats i länets alla kommuner innan 2023. Genom detta kan skolelever och övriga invånare i länet ta del av den samiska historien och de samiska spår vi har i länet och i Mellansverige.

Kultur för och med barn och unga är prioriterat inom alla kulturverksamheter. Med detta menas att kulturlivet ska utvecklas med särskilt fokus på barns och ungas rätt till kultur. Region Västmanland finansierar tillsammans med kommunerna samverkan Regional Kulturskola. Kommunerna i Västmanland har en hög ambition vad gäller musik- och kulturskolan och vill satsa ännu mer än idag för att möjliggöra för fler att ta del av verksamheten. Musik- och kulturskolor har under de senaste fyra åren byggt upp en samverkansmodell som går under namnet Regional kulturskola i Västmanland. Samarbetet har resulterat i ett antal gemensamma elevprojekt där barn och unga från olika delar av länet har deltagit.

Västmanlands läns museum bedriver Barnlördag som är en skapande verksamhet för barn och medföljande vuxna. Teman för dessa utgår från kulturhistoria och museets utställningar. Under höst- och sportlov bedrivs lovverksamhet riktad till fritidshem. "Slöjda på lovet" är ett samarbete med Västmanlands läns hemslöjdsförbund. Pedagoger från läns museet och slöjdare besöker biblioteken i kommunerna och genomför drop-in verksamhet för barn på loven där kulturhistoria kopplas till slöjd. Läns museets program "fruntimmersfika" har fokus på en historisk kvinna från länet. Fruntimmersfika är bokningsbart även utanför museet på "Mötesplatser", bibliotek och äldreboenden. Målgruppen är 60+.

Läns museet har en app med ljudvandringar för mobiltelefonen för att sprida berättelser och kulturhistoria från länet. Vi strävar efter samarbeten med externa aktörer i länet för att levandegöra fler kulturmiljöer. Även på Karlsgatan 2 utvecklas fler berättelser, allt för att erbjuda så många perspektiv på länets historia som möjligt. För att öka tillgängligheten utvecklas en ljudvandring genom läns museets basutställningar på svenska, engelska, finska och arabiska från 7 år och uppåt. Ljudberättelserna går också att lyssna på även om besökaren inte är på plats i museet. Museet genomför tillgängliga visningar för personer med synnedsättning och för personer med demensdiagnos. Museet genomför också visningar på demensboenden.

När det gäller museets utställningar ligger fokus på samarbeten och utvecklandet av en deltagarkultur. Vi samarbetar med Mälardalens högskola, gymnasieskolor, föreningar och olika organisationer för att i första hand ge *länsbor* möjlighet att uttrycka sig och dela med sig av kunskap, erfarenheter och idéer och låta dem synas och höras i våra lokaler. Målet är att vidareutveckla denna typ av samarbeten vidare för en större bredd samt ökad relevans och aktualitet i våra utställningar. Hösten 2020 öppnade läns museets nya kulturhistoriska makerspace Kraftverket, ett rum för skapande och kreativitet, där möten mellan människor är det centrala. I rummet träffas folk för att skapa, unga och kulturutövare tillsammans, människor med olika kunskap och idéer. Besökare kan mötas och sätta sig själva i relation till historien, där besökarnas egna uttryck till viss del styr innehållet i rummet. Målet är att utveckla detta rum vidare tillsammans med besökare. Läns museet vidareutvecklar de fem basutställningarna som på ett lekfullt och interaktivt sätt visar länets historia från forntid till millennieskifte på Karlsgatan 2 i Västerås. Fokus till 2023, ligger på bättre tillgänglighet både i utställningarna på Karlsgatan och genom att ge framför allt skolor i länet möjlighet att ta del av pedagogiska lådor som utgår från utställningarnas innehåll. Region Västmanlands kulturverksamheter undersöker förutsättningar för kulturreSOR i länet till olika kulturaktiviteter tillsammans med Västmanlands lokaltrafik.

Regionala utvecklingsförvaltningen kommer att utveckla och stärka Karlsgatan 2 som mötesplats och kulturscen för konst och kulturarv för länet och staden tillsammans med Västerås Konstmuseum. Utvecklingsarbetet bygger på tre delar: fysisk miljö, tillgänglighet och synlighet. Ambitionen för Karlsgatan 2 är att vara en flexibel mötesplats för målgruppsinriktade aktiviteter och arrangemang som görs i samverkan med besökarna.

Tärna folkhögskola ser till deltagarnas behov av kulturupplevelser och skapar exempelvis regelbunden estetisk verksamhet samt föreläsningar. Genom regelbundna friskvårdsaktiviteter skapar Tärna även en god grund för ökat deltagande i olika fritidsaktiviteter.

Besöksnäringen med attraktioner som utgör starka reseanledningar bidrar i stor utsträckning till ett levande Västmanland. Hållbara evenemang, idrott och kultur bidrar till lokal stolthet och ett attraktivt län.

För att bidra till en hållbar utveckling av besöksnäringen med attraktioner som utgör starka reseanledningar kommer verksamheten näringsliv och kompetensförsörjning att fokusera på följande insatser: Etablering av en samlad förvaltning och kommunikation av leder för besökare tillsammans med länets ledhuvudmän, till exempel kommuner och Länsstyrelsen. Genomföra rådgivningar inom digital kommunikation, hållbarhet och bättre gästupplevelser samt beteendeeekonomi för de turismverksamheter som deltar i Utvecklingsprocessen. Leda projektet Omställning 2020–2022 samt samverka med projekten Besökskraft (leds av Handelskammaren Mälardalen) och Hållbar framgång och tillväxt för besöksnäringen i Örebro län och Västmanlands län (leds av Almi Mälardalen). Utöver detta fortgår arbetet med förutsättningsskapande insatser på destinations- och verksamhetsnivå, det kan till exempel avse utveckling av kollektivtrafiken för sällanresenärer och att besöksnäringens perspektiv tas tillvara i översikts- och utvecklingsplaner.

Nätverket för turismansvariga arbetar med att samordna insatser för länets besöksnäring. De som deltar är tjänstepersoner från Region Västmanland och turismansvariga från respektive kommun.

2.3.1 Sammanställning aktiviteter målområdet Ett tillgängligt Västmanland

Sammanställning av aktiviteter målområdet ett tillgängligt Västmanland som är planerade under 2021. Aktiviteten kan finnas med i fler målområden med anledning av en primär- eller sekundär påverkan inom målområdet eller ett delområde.

- Upprätta en ny länsplan för regional transportinfrastruktur.
- Hantera genomförandeplan regional transportinfrastruktur.
- Skapa samverkan kring digitaliseringens möjligheter och digital infrastruktur i Västmanlands län.
- Fortsatt samverka för skolans digitaliseringsutveckling.
- Verka för en utökad finansiering för bredbandsutbyggnad.
- Bedriva mätningar och kartläggning av mobiltäckningen i länet.
- Initiera programmet regionalt bredbandslyft.
- Utveckla kulturmiljövårdsarbetet i länet.
- Utveckla webbsidan Kulturarv Västmanland.
- Framtagande en ny Regional kulturplan.
- Konkretisera förslag för Regional Kulturgaranti.
- Framtagande av ett Idrottspolitiskt program.
- Driva projektet Arbetsfält för samtida konst.
- Öka tillgängligheten till kulturarvet för barn och unga i Västmanland digitalt.
- Öka tillgängligheten till kulturarvet för barn och unga i Västmanland.
- Stödja Regional Kulturskola Västmanland.
- Utveckla Karlsgatan 2 som mötesplats.
- Undersöka förutsättningar för kulturreSOR i länet till olika kulturaktiviteter.
- Utveckling av naturturism genom bland annat leder för cykling, paddling och vandring.

2.4 Målområde: Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt

Samtliga näringar inom Västmanlands län ska bidra till att skapa arbete, kunskap och stark tillväxt i hela länet. Alla individer ska få likvärdiga förutsättningar att lyckas och det företagsfrämjande systemet behöver förbättras.

De större organisationerna har större förutsättningar att tänka nytt och driva utvecklingen framåt än små och medelstora företag. Region Västmanland driver ett projekt för att öka kännedomen om små och medelstora företag på landsbygden. Syftet är att få en bild av deras behov och förutsättningar kopplat till den digitala omställningen för att kunna erbjuda bättre anpassade företagsstöd

2.4.1 #15 Öka den regionala ekonomiska förnyelseförmågan

För att nå en hållbar tillväxt behöver vi en hög förnyelseförmåga som gör att vi anpassar oss efter utvecklingen. God samordning mellan akademi, näringsliv, ideell och offentlig sektor är en förutsättning för att skapa ett gott utvecklingsklimat. Långsiktigt skapar det tillväxt i regionen och främjar framväxten av nya företag, branscher och nya grupper av företagare som kan bidra till regionens utveckling. Det är även viktigt att främja att alla grupper i samhället har samma möjlighet att bli företagare och göra den könssegregerade arbetsmarknaden mer jämställd.

2.4.2 #15 Öka andelen exporterade företag

För att Västmanland ska fortsätta vara ett framträdande exportlän behöver fler av länets företag inkluderas i de globala värdekedjorna. Här spelar länets universitet och högskolor, forskningsinstitut, våra starka och internationellt erkända kluster, innovationsmiljöer samt kunskapsnätverk en viktig roll.

Region Västmanland fortsätter att utveckla den regionala exportsamverkan tillsammans med övriga exportfrämjande aktörer i det regionala företagsfrämjande systemet. I arbetet med att utveckla den regionala exportsamverkan samarbetar Region Västmanland med Region Örebro län sedan två år tillbaka. Detta arbete kommer att fortsätta och tillsammans knyts närmare samarbeten också med nationella myndigheter och exportfrämjare. Det export- och internationaliseringsfrämjande arbetet kommer under 2021 att synkroniseras ännu närmare hela det företagsfrämjande aktörssystemet.

2.4.3 #16 Förbättrat företagsklimat

Ett bra näringslivsklimat på lokal och regional nivå gör att fler driver konkurrenskraftiga företag och generationsskiftet i företagen leder till utveckling.

Nätverket med Västmanland kommuners näringslivschefer, som Region Västmanland sammanhåller till, lyfter frågor om gemensamt arbete för att utveckla företagsklimatet i kommunerna och hur insatser som finansieras av Region Västmanland än bättre kan nå ut till företag i kommunerna.

Det ska finnas en tydlig vilja och förmåga hos offentliga och privata aktörer att stötta företagans utveckling i hela kedjan från nyföretagande till starkt växande företag.

De insatser som Region Västmanland finansierar med de så kallade 1:1-anslagen följs bland annat upp utifrån hur dessa når ut geografiskt i länet och till underrepresenterade grupper. Företagsstöden som Region Västmanland har kommer under år 2021 anpassas för att nå fler

företag geografiskt och fler underrepresenterade grupper. Att ekonomiskt stödja kommersiell service är viktigt för en levande landsbygd.

Det är centralt att företagen i länet har goda förutsättningar att utvecklas, både i mindre och större samhällen och på landsbygden. Det finns en stor potential i att fler kvinnor, utlandsfödda och ungdomar väljer att bli entreprenörer och bidrar till ett starkt nyföretagande inom alla branscher. Innovationskraften hos de kvinnor och män som startar sociala företag tas tillvara och bidrar till samhällsnytta.

Ett gemensamt upplägg för nyföretagarrådgivning i hela länet är nu etablerad och ger ett tillgängligt stöd i hela Västmanland till nystartade företag och personer som funderar på att starta företag. Samarbetet mellan näringslivsfrämjande aktörer så som Nyföretagarcentrum, Almi, Coompanion, Ung Företagsamhet, kommunerna med flera tas vidare under 2021 för att fortsatt utveckla stödet och att det når till en bredd av företagare. Projektet om socialt företagande avslutades 2020. Eftersom det finns behov av att vidareutveckla området kommer möjligheter till nya satsningar om socialt företagande i länet inventeras och då möjligt initieras.

Region Västmanland fortsätter arbetet att positionera länet nationellt och internationellt. Detta sker bland annat genom myndighetsdialoger, genom prioriteringar av projektmedel till strategiskt viktiga projekt och genomförande av kommunikationsinsatser enligt kommunikationsplan.

Innovation, anpassningsförmåga och kreativitet har en avgörande betydelse för länet. Det krävs satsningar på ökad tillgång till kunskap, och kommunikation samt ett brett kulturutbud och kreativitet.

Professionella kulturskapare är betydelsefulla för ett rikt kulturliv, och finns inom alla konstarter och arbetar enskilt och i grupper. De arbetar ofta både lokalt, regionalt, nationellt och internationellt. Det behöver finnas förutsättningar på kommunal och regional nivå för kulturskapare och fria grupper ska ges förutsättningar att verka i länet. Kultur och ideell sektor arbetar för att synliggöra professionella kulturskapers betydelse för kulturella och kreativa näringar i Västmanland och stödjer initiativ som kan bidra till att utveckla näringen. Det innebär att långsiktigt formalisera och utveckla konstområdesövergripande dialoger med länets professionella kulturskapare.

Arbetsfält för samtida konst involverar yrkesverksamma konstnärer för vilka projektet möjliggör nya arbetstillfällen, nya platser att verka i samt genererar nya samarbetsmöjligheter inom kommunerna, något som stärker konstområdets utveckling i länet. Genom konkreta konstprojekt och aktiviteter i varje kommun vill vi visa kraften i och betydelsen av konstnärlig frihet på den plats där målgrupperna själva lever och verkar. Kulturen är en drivande faktor för samhällsutvecklingen genom att kulturhistoriska platser kan utvecklas för näringsliv, boende, bildning och rekreation. Kulturskaparna är en resurs i detta arbete.

Att öka kunskap och intresse för entreprenörskap hos unga i skolan är viktigt för utveckling av nya och befintliga företag i länet.

Genom att fokusera på skapande skola arbetar Kulturutveckling i samverkan med länets kommuner att skapa förutsättningar för att utveckla en kreativ mötesplats där barnen och personalen kan möta kulturpedagoger och professionella kulturskapare inom olika kulturområden. En plats som de kan återvända till regelbundet.

Företag och entreprenörer som bygger sin verksamhet på kultur och kreativitet representerar viktiga näringar för Västmanland. Genom sin koppling till det kulturella fältet bidrar dessa aktörer starkt till Västmanlands attraktivitet, livsmiljö och samhällsutveckling.

Kulturutveckling arbetar för att utveckla befintliga och nya mötesplatser där företagare, entreprenörer och aktörer inom kultursektorn samt företrädare för den offentliga sektorn möts. Genom dessa möten skapas förutsättningar för nya samarbeten och samverkan mellan aktörer. En sådan mötesplats är Kulturlabbet.

Film och rörlig bild är ett konstnärligt audiovisuellt område som har en stark tillväxt globalt. Film är en näring som kan attrahera både uppmärksamhet och kapital till en region, både nationellt och internationellt. Samtidigt är det tydligt att de regionala insatserna blir allt viktigare och är i många fall helt avgörande. För att kunna värna om konstnärlig kvalitet, mångfald och återväxt på filmområdet behöver förutsättningarna förbättras för att filmarbetare ska kunna verka och bo kvar i Västmanland. Tillsammans med några kommuner i länet arbetar Region Västmanland för att skapa ett Regionalt resurscentrum för film, som en operativ resurs för vidareutveckling av filmen som konstform och erbjuda tekniskt stöd, branschexpertis och kompetensutveckling.

Region Västmanland och kommunerna har möjlighet att bevilja bidrag till organisationer och föreningar. Många professionella kulturskapare driver verksamheten i olika företagsformer som är beroende av lokala, regionala och statliga stöd för utveckling av sin verksamhet. Region Västmanland delar ut kulturbidrag, kulturstipendier och hedersgåvor som stöd för personer, föreningar och organisationer som arbetar för kulturen i Västmanland. Varje år ger Region Västmanland bidrag till kulturprojekt i länet för att stödja nytänkande inom kulturområdet.

2.4.4 #17 Öka andelen elever som fullföljer sina studier med godkänt resultat

Skolresultaten måste stärkas och den grundläggande utbildningsnivån i länet behöver höjas för att länet ska kunna ligga i framkant. En grundförutsättning för att uppnå en god matchning på arbetsmarknaden är att barn och unga når skolframgång och genomgår grundskola och gymnasiestudier med godkända resultat. Därigenom tillgodoses näringslivets och det offentligas behov av förnyelse och kompetensförsörjning. Det livslånga lärandet startar i förskolan och pågår hela livet.

Region Västmanland främjar skolutveckling i länet i nära samverkan med skolhuvudmän via Skolchefsnätverket (se 3.2.4) och andra berörda aktörer, såsom Mälardalens högskola (MDH).

Frågor som är prioriterade av Skolchefsnätverket är bland annat kompetensförsörjning i förskola och skola, digitalisering och elevhälsa. Under 2020 genomförde Region Västmanland och Region Sörmland i samverkan med skolhuvudmän och MDH en kompetenskartläggning för att få ökad kunskap om obehörig personal i förskola och skola. Under 2021 kommer resultatet av kartläggningen att tillvaratas i syfte att möjliggöra för obehörig personal inom pedagogiska yrken att bli behöriga. Mer kring Region Västmanlands arbete med skolframgång och hälsofrämjande skola finns beskrivet under målområdet "Välmående Västmanland".

För att öka andelen elever som klarar sina studier med godkända resultat krävs samverkan på flera plan. Många av de satsningar som görs inom kompetensförsörjning landar in i samverkan kring detta. Projektsatsningar som #Vägled, Kompetenslyft för Sverige, Besökskraft och Vagar framåt (läs

mer under målområdet Välmående Västmanland) är alla resultatet av samverkan för att komma åt dessa utmaningar vilka genomförs under 2021.

Tärna folkhögskolas långa kurser bidrar till att öka andelen kursdeltagare som fullföljer sina studier med godkända resultat genom att skapa förutsättningar för lärande som möter människors behov av sammanhang, insikt och personlig utveckling.

2.4.5 **#18 Öka andelen företag och organisationer som upplever att de har lätt att hitta rätt kompetens vid rekrytering**

I takt med att kunskapsinnehållet på arbetsmarknaden ökar behöver omställningsförmågan i länet stärkas. Bristen på kompetens är en av länets största utmaningar, både inom privat och offentlig sektor. För att kunna ställa om under arbetslivet, byta karriär eller anpassa sin kompetens och vidareutvecklas ställs krav på så väl den enskilde som på företag och samhälle. Möjligheterna till kontinuerlig kompetensutveckling och lärande genom hela arbetslivet behöver stärkas.

Att stödja arbetsmarknaden med rätt kompetens behöver en bredd av insatser. För att skapa en gemensam riktning i länets arbete med regional kompetensförsörjning kommer Region Västmanland färdigställa länets handlingsplan för kompetensförsörjning under 2021. Denna handlingsplan kommer ligga till grund för prioriteringar av olika insatser. En annan viktig del i arbetet med kompetensförsörjning är att identifiera och samordna samarbetsytor för utbildning och näringsliv. Inom Västmanlands Kompetensråd, som Region Västmanland driver, identifieras behov och utmaningar, skapas nya kontakter och stödjer i att förankra förslag på utveckling och sprida aktiviteter inom kompetensområdet.

Två utvecklingsinsatser görs inom ramen för projekten Kompetenslyft för Sverige samt Besökskraft, där anställda inom industrin respektive besöksnäringen kommer få kompetensutveckling. Satsningarna bidrar även till att stärka företagens arbete med strategisk kompetensförsörjning och breddad rekrytering.

Region Västmanland fortsätter också att utveckla Webbplatsen Västmanlands Kompetensportal. Här samlas information som ska underlätta för individer och yrkesverksamma att hitta utbildningar men även för privata och offentliga organisationer att hitta kompetensutvecklingsinsatser för sina anställda.

Utbildningar bör planeras utifrån det regionala och lokala arbetslivets behov för att stärka utvecklingen av näringsliv och offentlig sektor i länet. För att detta ska vara möjligt krävs att alla berörda aktörer i Västmanland samarbetar och att även civilsamhället involveras. Länets lärosäten är också centrala i den regionala kompetensförsörjningen.

Region Västmanland kommer även fortsatt att ordna olika samverkansarenor och mötesplatser med syfte att lyfta framgångsrik samverkan mellan utbildnings- och näringslivsaktörer, stärka förutsättningarna för matchning samt skapa möjligheter för arbetsgivare att få tag i rätt kompetens och bidra till att utbildningarna överensstämmer med behoven.

Relevant kunskapsunderlag är en central utgångspunkt för att gemensamt kunna agera i frågor gällande länets kompetensförsörjning, inte minst för att kunna anpassa utbildningar utifrån det regionala arbetslivets behov. Under 2021 kommer Region Västmanland vidareutveckla det regionala analys- och prognosarbetet inom kompetensförsörjning och med sådant underlag stärka dialogen med utbildare och arbetsmarknadsparter.

Intresset för utbildning inom branscher med stora kompetensbehov behöver öka bland ungdomar och vuxna och bland grupper som står långt från arbetsmarknaden. Ett aktivt arbete behöver ske för att öka kunskapen mellan utbildning och arbetsliv. En väl fungerande och jämställd studie- och yrkesvägledning ska börja redan i grundskolans tidiga år. Den ska också kunna erbjudas till vuxna som söker stöd och rådgivning.

Region Västmanland arbetar tillsammans med länets kommuner med projektsatsningen #Vägled. Projektet ska hitta hållbara och strukturerade former för att vägleda individer till ett studie- och yrkesval som bättre matchar arbetsmarknaden och de individuella förmågorna. Att öka attraktion för de branscher som har stora kompetensbehov är viktigt och ingår också i projektarbetet. Projektets målgrupp är bred och sträcker sig från grundskolans elever och lärare till vuxnas studie- och yrkesval.

2.4.6 #19 Öka andelen sysselsatta

För länets långsiktiga utveckling, det vill säga ekonomisk, social och ekologisk hållbar tillväxt, är det viktigt att tillgodose näringslivets och de offentligas behov av och möjlighet till förnyelse och kompetensförsörjning.

Tärnas utbildningar bidrar till att skapa förutsättningar att öka andelen sysselsatta. Genom folkbildningen stärker människor sina förutsättningar att få jobb, hitta motivation eller skaffa sig behörighet för vidare studier. God ekonomisk utveckling uppnås genom ökad sysselsättning där kursdeltagare med avslutad utbildning kan bidra till samhället genom en anställning

Under 2020 har två rapporter tagits fram för ökad insikt om situationen och de villkor som omgärdar grupper med svag anknytning på arbetsmarknaden i länet. Under 2021 kommer enheten för folkhälsa att sprida kunskap om dessa gruppers situation, livsvillkor och hälsa i befintliga nätverk, verksamheter och processer i länet. Det med ambitionen att öka kunskapen och därmed stärka förutsättningar för bättre etablering och anknytning till arbetsmarknaden för dessa grupper.

Genom att ta tillvara människans olika kapacitet att kunna utvecklas och hålla livet ut kan vi förbättra välbefindandet, den sociala sammanhållningen, integrationen och uppnå minskad arbetslöshet.

Det handlar om att validera, kompetensutveckla och synliggöra den personal som finns. Det handlar också om att ta tillvara på det tillskott av kompetens och arbetserfarenhet som nyanlända har. För att möta de demografiska utmaningarna är det av största vikt att integrera nyanlända på arbetsmarknaden.

För att möta en del av utmaningarna sammankallar Region Västmanland länets Vuxenutbildningsnätverk där dialog förs med länets kommuner och arbetsförmedlingen om vuxenutbildningen i länet. Bland annat diskuteras lärcentra och tillgång till utbildningar, Jobbspår och Yrkesvux. Vuxenutbildningsnätverket underlättar för samverkan mellan Region Västmanland, arbetsförmedlingen och kommunerna i länet när det gäller att synliggöra behov och se till hela länet. Här lyfts även svenska för invandrare (sfi) och utbildningsinsatser för nyanlända med kort utbildningsbakgrund. Under 2021 planeras samverkan med Arbetsmarknadsenheterna i kommunerna för att hitta nya vägar och fler möjligheter för inträde på arbetsmarknaden för utsatta grupper.

Region Västmanland kommer fortsätta driva på och stödja utvecklingsarbetet med validering tillsammans med ansvariga aktörer i länet samt medverka och sprida kunskap i relevanta forum. Under 2021 kommer Region Västmanland att delta i projektet Valideringslyft - en nationell och regional infrastruktur för validering i arbetsliv och utbildning som syftar till att utveckla ett kartläggningsverktyg för att identifiera utvecklingsområden och skapa regionala handlingsplaner inom validering.

För att utveckla länets attraktivitet och för att möta framtida demografiska utmaningar behöver alla arbetsgivare arbeta aktivt för en god och hållbar arbetsmiljö. En nyckelfaktor för detta är ett gott ledarskap som främjar både hälsa, effektivitet och prestation.

För att bidra till länets attraktivitet och ett hållbart och långt arbetsliv behöver hälsofrämjande insatser i arbetslivet och gentemot den arbetsföra delen av befolkningen öka. De hälsofrämjande insatserna behöver även inkluderas i insatser som handlar om att möta kompetensbristen på arbetsmarknaden och klara omställningar. Under 2021 kommer enheten för folkhälsa identifiera faktorer med betydelse för hälsan kopplat till ett hälsofrämjande och inkluderande arbetsliv. Dessutom kommer enheten verka för ett länsövergripande samarbete – tankesmedja – för en "regional samling för ett hälsofrämjande och inkluderande arbetsliv". Ett arbete som kommer ske i dialog och samverkan med andra sakkunniga inom regional utvecklingsförvaltning och i länet i övrigt.

2.4.7 #20 God ekonomisk utveckling

Genom att aktivt arbeta med de områden där Västmanlands län har kapacitet att bli bäst, så kallad smart specialisering, skapar vi möjligheter att ta oss an viktiga samhällsutmaningar. Inom länets styrkeområden sker kopplingar där sektorer och företag får ny kompetens och ser nya möjligheter. På det sättet utvecklas våra styrkor, vilket ger nytänkande och starka forsknings och innovationsmiljöer, starka företag samt framtidsytande projekt och initiativ.

Region Västmanland leder det gemensamma smartspecialiseringsarbetet, tillsammans med övriga regioner inom Östra Mellansverige samt driver på utvecklingen inom länets egna styrkeområden. Arbetet kommer innefatta ett aktivt mobiliseringsarbete i syfte att skapa förutsättningar för sektorsöverskridande satsningar som adresserar de gemensamma utmaningsområdena i Östra Mellansverige i den strukturfondsperioden som inleds 2021. De gemensamma utmaningsområdena där vi i Östra Mellansverige har särskilda styrkor och förmågor är morgondagens energilösningar, smart industri, hållbar livsmedelsförsörjning och life science/välfärdsteknik. Här kommer industrin och viktiga delar i akademi/institut och offentlig sektor (kommuner, regioner, myndigheter) involveras. Västmanlands innovativa miljöer och organisationer/kluster inom dessa områden kommer också involveras som aktiva parter att utveckla detta arbete. Vidare genomförs ett arbete för att stärka länets styrkor energi och järnväg. Det sker tillsammans med organisationer i flera län. Detta för att utveckla kopplingen mellan elektrifiering, energi och mobilitet till ett internationellt starkt område.

2.4.8 Sammanställning aktiviteter målområdet Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt

Sammanställning av aktiviteter målområdet ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt som är planerade under 2021. Aktiviteten kan finnas med i fler målområden med anledning av en primär- eller sekundär påverkan inom målområdet eller ett delområde.

- Kartlägga företag på landsbygden och dess behov och förutsättningar kring digitalisering.
- Stödja små och medelstora företag i den digitala omställningen.
- Utveckla den regionala exportsamverkan med regionens aktörssystem.
- Gemensamt arbete med kommunerna för att utveckla företagsklimatet.
- Fortsatt utveckla företagsrådgivningen.
- Fortsatt arbete med att positionera länet nationellt och internationellt.
- Initiera insatser för socialt företagande.
- Stödja processen med Regionalt resurscentrum för film.
- Verka för att fler obehörig personal inom pedagogiska yrken ska bli behöriga (?)
- Färdigställa handlingsplanen för kompetensförsörjning.
- Fortsatt driva Västmanlands kompetensråd.
- Fortsatt driva projekten Kompetenslyft för Sverige samt Besökskraft.
- Utveckla webbplatsen Västmanlands Kompetensportal.
- Driva projektet #Vägled.
- Skapa samverkan för att hitta nya vägar och fler möjligheter för inträde på arbetsmarknaden. för utsatta grupper.
- Bidra i projektet Valideringslyft - en nationell och regional infrastruktur för validering i arbetsliv och utbildning.
- Utveckla företags- och organisationsnätverk, Tärna folkhögskola.
- Utifrån samhällets och individernas behov skapa fler yrkesinriktade utbildningar på Tärna folkhögskola.
- Identifiera faktorer med betydelse för hälsan kopplat till ett hälsofrämjande och inkluderande arbetsliv.
- Leda smartspecialiseringsarbetet.

3 Samverkan och nätverk

3.1 Strategier och planer

Verksamheten arbetar mot de mål som finns i Regionplanen, Förvaltningsplanen och i Regionala Utvecklingsstrategin. Andra centrala mål och styrande dokument är exempelvis:

- Agenda 2030
- Aktuell EU-budget och strukturfondsprogram
- Aktuell Nationell Strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft
- Strategi för hälsa, SKR
- Regeringens årliga villkorsbeslut
- Regleringsbrev anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder
- Region Västmanlands hållbarhetsstrategi 2020–2030
- Framtidens hälso- och sjukvård 2030
- Regional Kulturplan
- Affärsplan Västmanland
- Regional digital agenda
- Utvecklingsplan Tärna, Framtidens folkhögskola 2030
- Länsplan för regional transportinfrastruktur
- Trafikförsörjningsprogram Västmanland

3.2 Samverkansarenor

Regionen har ett stort antal samverkansytter/arenor både på lokal, regional, storregional och nationell och EU-nivå.

3.2.1 Samverkan nationell nivå

Stockholmsregionens Brysselkontor

Stockholmregionen samverkar i EU-frågor och är aktiva i Bryssel genom föreningen Stockholmregionens Europaförening (SEF) där Region Västmanland är associerad medlem. Avsikten med ett gemensamt Brysselkontor för Stockholmregionen är att främja medlemmarnas gemensamma politiska intressen genom att samverka i frågor som rör regionens förhållande till Europeiska Unionen. Till de prioriterade frågorna hör att följa arbetet inom EU:s institutioner och EU:s lagstiftningsprocesser och skapa kontakter med beslutsfattare och institutioner i syfte att påverka EU:s politik och programinnehåll. De ska även bidra till att förtroendevalda och tjänstemän i medlemmarnas organisationer får tidig information om relevanta EU-initiativ.

Genomförande av Region Västmanlands EU-strategiska arbete

Region Västmanlands arbete med EU-relaterade frågor tar sin utgångspunkt ur flera perspektiv. EU stödjer utvecklingen i Europas regioner genom strukturfonder, territoriella program, ram- och

sektorsprogram och dessa ger möjligheter till utveckling – och tillväxtarbete för Region Västmanlands verksamheter.

Region Västmanlands EU-arbete är inriktat på tre huvudområden:

Förankringsarbete:

Region Västmanland tar ett regionalt ansvar för att förankra EU-frågor med länets kommuner, samarbetspartners och övriga aktörer och intressenter i Västmanlands län. Detta görs bland annat via nätverksträffar, utskick av nyhetsbrev och genomförande av informationsdag om EU-fonderna tillsammans med Samordningsförbunden, Länsstyrelsen samt förvaltande myndigheter.

Stöttande funktion till Region Västmanlands verksamheter

EU-arbetet i Region Västmanland handlar om att stötta verksamheterna i processerna vad gällande de fonder, verktyg och program som är relevanta för länets utveckling. Det är av stor vikt med tydlig koppling till verksamheterna och att utgå från verksamheternas faktiska behov. När nya EU-program ska utformats är det viktigt att dessa skrivs fram och får en inriktning som är relevanta för Region Västmanlands behov och utmaningar vilket görs i samverkan med ÖMS-samarbetet.

Påverkansarbete

Alla beslut som tas på EU-nivå påverkar regionens utveckling. För att kunna skapa förutsättningar för förändringar inom EU i sakfrågor som har betydelse för Region Västmanlands konkurrenskraft och position krävs ett påverkansarbete, vilket kan göras exempelvis genom strategiska allianser med andra regioner. För att kunna bedriva ett framgångsrikt påverkansarbete är det av betydelse att bevaka vad som sker i vår omvärld samt vara proaktiv och ha god framförhållning i frågor som har betydelse för Region Västmanland tillväxtarbete.

Mälardalsrådet

Mälardalsrådets uppgift är att vara forum för samverkan i strategiska frågor där arbetet drivs genom gemensamma målbilder och samsyn kring färdriktningen. Det övergripande målet för Mälardalsrådet är att främja utvecklingen av Stockholm-Mälarenregionen, och vara en mötesplats för politik, näringsliv och akademi i storregionala utvecklingsfrågor. Mälardalsrådets prioriterade områden är infrastruktur och transporter, strategisk kompetensförsörjning samt internationella jämförelser. Dessa områden får sitt mandat av Mälardalsrådets styrelse och drivs i processform av Mälardalsrådets kansli tillsammans med politiker och tjänstemän inom regioner och kommuner.

SKR

SKR (Sveriges kommuner och regioner), är en arbetsgivar- och intresseorganisation som är en medlemsorganisation för alla kommuner, landsting och regioner. SKR:s uppgift är att stödja och bidra till att utveckla kommuner, landsting och regioners verksamhet. Både tjänstepersoner och politiker från regionen deltar i en stor mängd nätverk, styrelser, arbetsgrupper och projekt inom ramen för SKR:s verksamhet.

Reglab

Reglab är ett forum för lärande om regional utveckling. Här möts regioner, myndigheter, forskare och andra för att lära sig mer. Inom Reglab drivs gemensamma utvecklingsprojekt, fördjupade regionala analyserna och erfarenhetsutbyte. Reglab har 24 medlemmar: 21 regioner/län, Vinnova, Sveriges Kommuner och Landsting, SKR, och Tillväxtverket. Under 2021 kommer det bland annat

bedrivs projekt kring regionalt utvecklingsarbete, regional fysisk planering samt kompetensförsörjning. Inom Reglab finns även nätverk för olika kompetenser inom regionalutveckling såsom strateger som arbetar med den regionala utvecklingsstrategin och för samhällsanalytiker.

Nationella nätverk för bredbands- och digitaliseringskoordinatorer

Digitalisering, bredband och digitalinfrastruktur är frågor som måste hanteras både på EU-nivå, nationell, regional och kommunal nivå. De regionala bredbands- och digitaliseringskoordinatorerna är länken mellan dessa nivåer. Arbetet bedrivs genom påverkansarbete och omvärldsbevakning för att på olika sätt tillvarata regionala intressen så som till exempel eventuella stöd på EU- och nationell nivå. Bredbandsforum administrerar ett nationellt nätverk för bredbandskoordinatorer. Vidare finns ett nätverk bestående av sex Mellansvenska bredbandskoordinatorer. Beslut från näringsdepartementet om fortsatt nationellt nätverk för digitaliseringskoordinatorer inväntas. Inom regionen är koordinatorerna sammankallande för olika nätverk som till exempel nätverket för kommunala IT-strateger, nätverket för kommunala bredbandssamordnare och länsstyrelsen.

3.2.2 Samverkan med länsstyrelsen

Region Västmanland har en överenskommelse med länsstyrelsen som beskriver samverkan inom ett flertal områden. Beröringspunkterna mellan verksamheterna är många, exempelvis inom miljö- och klimat, integration, jämställdhet, livsmedel, bostadsbyggande, bredband och landsbygdsfrågor för att nämna några viktiga samverkansområden. Samarbete sker både inom olika projekt och nätverk och kring mer strategiska frågor. Region Västmanland medverkar även i många av de råd som Länsstyrelsen driver.

3.2.3 Samverkan med andra regioner

Forum för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft

Regeringen inrättade juni 2015 ett forum för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft med syfte att uppfylla den nationella strategin för 2015–2020. I forumet ingår politiker och tjänstemän från alla regioner. Målet med forumet är att göra det regionala tillväxtarbetet mer effektivt och resultatinkompat. Forumet möjliggör detta genom att ge tillfälle till ökad dialog, samverkan, lärande och kunskapsspridning mellan företrädare för regionerna, regeringen och berörda statliga myndigheter. Forumet möts åtta gånger per år under perioden 2015–2020, fyra möten för nominerade politiker och fyra för utvalda tjänstepersoner

Samverkan inom Östra Mellansverige (ÖMS)

Samverkan och planering i Östra Mellansverige (ÖMS) syftar till samsyn kring de storregionala utgångspunkterna för regional utveckling och annan rumslig planering för hela ÖMS. En förväntan är att det leder till bättre resultat och är mer resurseffektivt än om varje län driver sina egna utvecklingsprocesser utan koordinering med övriga län. En annan viktig ledstjärna är att dra nytta av Stockholmsregionens befolkningsmässiga, ekonomiska och politisk tyngd i ÖMS som helhet. ÖMS mångfald av såväl boendemiljöer som näringsmässig specialisering är en viktig drivkraft för att ta tillvara potential i en mer sammankopplad region.

ÖMS Strukturfondssamarbete

Västmanland ingår i den NUTS-region, d.v.s. EU:s indelning av Europa i regioner, som benämns Östra Mellansverige (ÖMS). De fem regioner som ingår i ÖMS är Uppsala, Sörmland, Östergötland, Örebro och Västmanland. Strukturfonderna omfattar fonder där fokus är på den Europeiska

regionala utvecklingsfonden som förvaltas av Tillväxtverket och Socialfonden som förvaltas av Svenska ESF-rådet. Det finns en samverkansstruktur för arbetet när det gäller EU:s strukturfonder i Östra Mellansverige. Samarbetsfrågor förankras med och styrs av en politisk styrgrupp med representanter från de medverkande regionerna och det sker även ett intensivt samarbete mellan de medverkande regionernas tjänstemän. Samarbetet syftar till att med stöd i fonderna och eget arbete hos regionalt utvecklingsansvariga i de fem regioner som omfattas nyttja fonderna för investeringar i strukturuomvandling och effekter som når ut i näringslivet och i samhället bredare. Exempel på mål med arbetet är att stärka forskning och innovation, öka konkurrenskraften för små och medelstora företag, stödja övergången till koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer såväl som kompetensutveckling, sysselsättningsåtgärder och integrationsinsatser. Idag finns exempelvis ett starkt utvecklat samarbete kring smart specialisering.

Under 2020 pågick ett intensivt arbete pågått med att förbereda inför den kommande strukturfondsperioden (2021–2027). Program och handlingsplaner samt hur arbetet ska organiseras diskuteras och kommer att bilda en grund för det kommande arbetet.

3.2.4 Samverkan mellan länets kommuner och Region Västmanland - tjänstepersonsnivå

Förvaltningen ansvarar för flera regionala chefsnätverk och samverkansgrupper som alla är viktiga delar i den regionala samverkans- och stödstrukturen utifrån det regionala utvecklingsansvaret.

- **Regionala ledningsgruppen**

Den regionala ledningsgruppen leds av regiondirektören tillsammans med den regionala utvecklingsdirektören och består i övrigt av länets kommunchefers samt länsstyrelsens länsråd. Regionala ledningsgruppen bereder ärenden till strategisk regional beredning och fungerar som styr- och referensgrupp för de övergripande processerna kopplat till regionala utvecklingsstrategin och Nära vård.

- **Näringslivschefsnätverket**

Detta är ett nätverk för att bättre kunna möta utmaningar och behov på lokal och regional nivå genom samordning och gemensamma utvecklingsinsatser. Nätverket är också en mötesplats för ömsesidigt erfarenhetsutbyte som främjar kommunernas och Region Västmanlands näringslivsarbete.

- **Chefsforum**

Chefsforum är en gemensam regional ledningsgrupp med utsedda chefer inom Region Västmanland och samtliga socialchefer från länets tio kommuner. Två gånger om året hålls också utökade chefsforum där länets skolchefer medverkar. Chefsforum är ett beslutande organ och behandlar samverkans- och utvecklingsfrågor som är gemensamma för Region Västmanland och länets kommuner.

- **Socialchefsnätverket**

Det finns flera samverkansarenor inom olika verksamhetsområden där chefer inom socialtjänst, vård och omsorg, och hälso- och sjukvård samverkar. Till exempel nätverk för socialchefer, individ och familjeomsorgschefer, vård och omsorgschefer och kommunala hälso- och sjukvårdsschefer. Dessa nätverk är arenor för erfarenhetsutbyte, utvecklings- och samverkansfrågor.

- **Skolchefsnätverket**

Skolchefsnätverket är en samverkansarena där chefer inom skola och utbildning samverkar. Nätverket är en arena för erfarenhetsutbyte, utvecklings- och samverkansfrågor.

- **Kultur- och fritidschefsnätverk**

Regionen driver Kultur- och fritidschefsnätverk med representanter för de regionala kulturverksamheterna som ingår i samverkansmodellen. Syftet är att stödja den kulturpolitiska dialogen i länet och nätverket behandlar samverkans- och utvecklingsfrågor som bedöms vara gemensamma för Region Västmanland, kulturinstitutioner och länets kommuner.

3.2.5 Samverkan med andra aktörer och organisationer

Storregionala kollektivtrafikfrågor

Ansvar för länets kollektivtrafik ligger inom Region Västmanland hos kollektivtrafikförvaltningen. Kollektivtrafiken bidrar till regional utveckling på många sätt, inte minst genom att möjliggöra arbets- och studiependling. Infrastrukturen är en mycket viktig förutsättning för en väl fungerande kollektivtrafik och därför finns ett nära samarbete mellan regionala utvecklingsförvaltningen och kollektivtrafikförvaltningen kring infrastruktur och kommunikationer. Samverkan med angränsande län sker främst genom samägandet av MÅLAB, Tåg i Bergslagen och Svealandstrafiken AB.

Samordningsförbunden i Västmanlands län

Samordningsförbunden i Västmanland är en arena för gemensamma beslut, finansiering och utvecklingsarbete inom rehabiliteringsområdet för myndigheterna Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Region Västmanland och kommunerna i Västmanlands län. Genom en enklare och mer effektiv organisering av gemensamma rehabiliteringsinsatser är målet att individer med behov av stöd från flera myndigheter ska få de bästa förutsättningar för ett självständigt och gott arbetsliv.

Västmanlands län är organiserad i tre samordningsförbund:

- Norra Västmanlands Samordningsförbund
- Samordningsförbundet Västerås
- Samordningsförbundet Västra Mälardalen

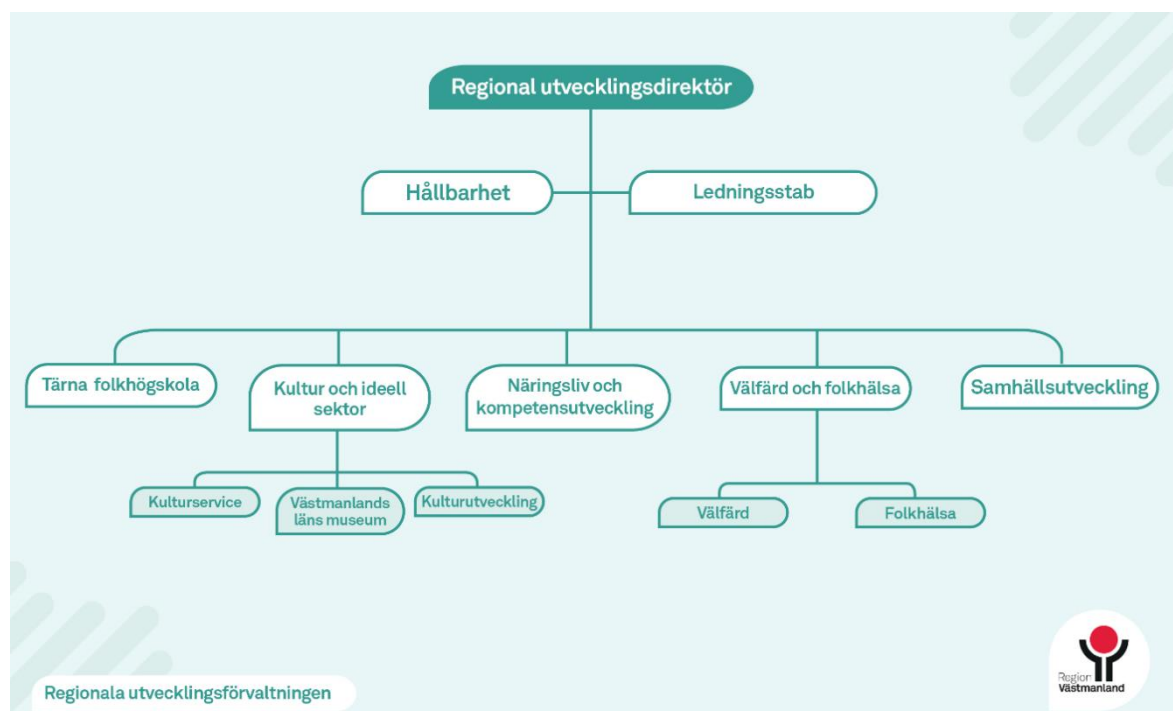
4 Organisation

4.1 Tjänstepersonorganisation

Från den 1 jan 2020 organiseras Region Västmanlands arbete med regional utveckling i en egen regional utvecklingsförvaltning.

Regionala utvecklingsförvaltningen

Regionutvecklingsdirektören rapporterar direkt till regiondirektören och är ansvarig för kärnprocessen regional utveckling inom Region Västmanland. Ansvaret för arbetet med det regionala tillväxtarbetet och den regionala utvecklingsstrategin vilar på förvaltningen för regional utveckling. Tillsammans med de uppdrag som formuleras i aktuell regionplan bildar ger detta förutsättningarna för regionala utvecklingsförvaltningens grunduppdrag.

4.1.1 Ledningsstaben

Ledningsstaben på regionala utvecklingsförvaltningen har uppdraget att vara en strategisk resurs för såväl direktören för den regionala utvecklingsförvaltningen som för förvaltningens olika verksamheter. Verksamheten hanterar ett flertal viktiga externa och interna processer och kontakter med för Region Västmanland viktiga myndigheter. Förvaltningens EU-arbete utgör ett sådant viktigt område där Region Västmanlands arbete med EU-relaterade frågor tar sin utgångspunkt ur flera perspektiv. EU stödjer utvecklingen i Europas regioner genom strukturfonder, territoriella program, ram- och sektorsprogram och dessa ger möjligheter till utveckling – och tillväxtarbete för Region Västmanlands verksamheter.

Verksamheten svarar för en analyskompetens som riktar sig till Region Västmanland i stort, förvaltningens olika verksamheter och länets kommuner. Verksamheten arbetar för ett tvärsektoriellt perspektiv på regionala utvecklingsfrågor och har det övergripande ansvaret för arbetet med den regionala utvecklingsstrategin. Omvärldsbevakning bedrivs där länets utveckling analyseras, förvaltningens verksamheter får stöd i analysfrågor. Tillsammans med länets kommuner drivs även ett analysnätverk med syfte att genom kunskapsutbyte stärka den gemensamma analysförmågan. Det sker även en uppföljning av hela förvaltningens verksamhet utifrån budget och planerade aktiviteter. Uppföljningsarbetet utgår ifrån gällande regionplan och förvaltningsplan men även utifrån länets regionala utvecklingsstrategi samt regeringens villkorsbeslut. Ledningsstaben bedriver systemförvaltningsarbete genom att leda, styra och koordinera aktiviteter och funktioner inom objektet Regional utveckling.

Ledningsstaben bedriver även verksamhetsutvecklingsarbete. Under år 2021 kommer det att ske ett intensivt arbete för att utveckla samverkansformer med Region Västmanlands förvaltningar och bolag för att integrera den regionala utvecklingsstrategin i verksamheterna och de interna styrsystemen.

Ledningsstaben svarar för en kommunikationsresurs som stöttar förvaltningens verksamheter. Syftet är att utveckla Region Västmanlands interna och externa kommunikationskanaler för att stärka bilden av Region Västmanland som en motor i utvecklingen av ett välmående, tillgängligt, nyskapande Västmanland. I detta arbete sker utveckling av regionala utvecklingsförvaltningen webbplats – Utveckla Västmanland - och den presentation och uppföljning som finns av länets regionala utvecklingsstrategi.

4.1.2 Hållbarhet

Region Västmanland arbetar tvärsektoriellt för en hållbar utveckling inom områdena social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet, dvs en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Frågorna är odelbara och behöver integreras med verksamhetsidé och kärnverksamhet.

Verksamheten hållbarhet skapar förutsättningar för hållbar utveckling inom Region Västmanland och i länet och erbjuder strategiskt stöd till Regionens samtliga förvaltningar inom frågor som omfattar miljö- och klimat, jämställdhet, HBTQ, våld, mångfald, barns rättigheter, nationella minoriteter, delaktighet för personer med funktionsnedsättning och integration. Verksamheten har också tagit fram under 2019 Region Västmanlands hållbarhetsstrategin utifrån de globala målen i Agenda 2030 som är centrala för Region Västmanlands kärnuppgifterna (hälso- och sjukvård och regional utveckling) och som definierar Regionens bidrag till de globala målen utifrån den egna organisationens interna arbete.

4.1.3 Tärna folkhögskola

Region Västmanland är huvudman för Tärna folkhögskola. Folkbildning är en viktig del i samhällsutvecklingen eftersom den möjliggör för alla medborgare att öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället.

Region Västmanlands arbete med folkbildning ger många invånare med icke avslutade eller påbörjade gymnasiestudier en förnyad chans till studier och i förlängningen arbete. Folkhögskolornas unika pedagogik lämpar sig särskilt bra för vuxenutbildning och ger möjlighet att få grundläggande behörighet samt skaffa sig en yrkesutbildning.

Regeringens mål med folkbildningen:

”Folkbildningen ska ge alla en möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället.”

Statens syfte med folkbildningen är att:

- stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin,
- bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang, att delta i samhällsutvecklingen,
- bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället och
- bidra till att bredda intresset för och delaktigheten i kulturlivet.

Verksamheten består av långa och korta kurser samt uppdragsutbildningar inom skolans profiler, friskvård, informations- och kommunikationsteknik (IKT), film/skådespeleri och skrivande. De långa kurserna består av allmän kurs, profilkurser samt yrkesutbildningar. Allmän kurs är en behörighetsgivande kurs till högre studier. På profilkurserna kan man utveckla ett intresse och senare studera vidare till ett yrke inom ämnesområdet. Vissa profilkurser kan vara en yrkesutbildning. Tärna erbjuder även konferensverksamhet för verksamheter inom regioner, kommuner, organisationer samt ideella föreningar.

Man kan följa Tärna Folkhögskola via sociala medier som Facebook och Instagram samt hemsidan: www.tarna.fhsk.se

Förutom att Region Västmanland är huvudman för Tärna folkhögskola lämnar regionen även bidrag till andra folkhögskolor där Västmanlänningar studerar.

4.1.4 Kultur och ideell sektor

Kultur och ideell sektor är en verksamhet inom förvaltningen som består av tre enheter. Västmanlands läns museum, Kulturutveckling samt Kulturservice. I verksamheten ingår även bidrag till föreningar och organisationer.

Västmanlands läns museum bedriver en bred verksamhet inom kulturmiljövård, pedagogik, utställningar, offentliga program, arkiv, bibliotek och i museets föremåsmagasin. På Karlsgatan 2 finns läns museets lokaler för basutställningar, tillfälliga utställningar samt arkiv och bibliotek i tillgängliga lokaler. I Västra fabriken i Hallstahammar ligger WestmannaArvet med museets föremåsmagasin och fotonegativarkiv, vård- och registreringslokaler.

Kulturutveckling arbetar strategiskt med regional utveckling inom områdena bibliotek, läsfrämjande och litteratur, film, bild och form och barn- och ungdokumentation, arrangörsutveckling och föreningsliv, Konsten i vården samt Taltidningen.

Kulturservice skapar förutsättningar för och stödjer Kultur och ideell sektor och verksamheterna på Karlsgatan 2 och Westmanna Arvet i Hallstahammar. Kulturservice underlättar därigenom tillgängligheten för invånarna i Västmanland att ta del av ett rikt kulturliv. Enheten har ett övergripande ansvar för administration, kommunikation, museiteknik, fastighets- och säkerhetsfrågor och vaktmästeri.

Kultur och ideell sektor har det övergripande ansvaret för regional kulturverksamhet och Region Västmanland ingår i Kultursamverkansmodellen. Kultursamverkansmodellen är en nationell reform som ger regionerna ett större inflytande över den statligt finansierade regionala kulturen. Modellen bygger på dialog och samspel mellan den nationella, regionala och lokala nivån. En förutsättning för modellen är att regionerna tar fram regionala kulturplaner.

Genom de regionala kulturinstitutionerna Västmanlands läns museum, Västmanlandsmusiken, Västmanlands Teater, Arkiv Västmanland samt Västmanlands läns hemslöjdsförbund medverkar Region Västmanland till att ge invånarna tillgång till kulturupplevelser av hög kvalitet. Länets regionala kulturutvecklare och konsulenter har en viktig roll i genomförandet av länets kulturplan.

Andra delar av kulturverksamheten handlar om utvecklingsarbete och fördelning av stöd till regionala föreningar, kulturaktörer och kulturprojekt.

Kultur och ideell sektor stödjer politiken i samverkansgruppen Kultur och Idrott och ansvarar för en rad olika nätverk inom kulturområdet där kommuner, institutioner och andra aktörer ingår

Regionen Västmanland har en flerårig överenskommelse med Västmanlands länsbildningsförbund som är ett regionalt samarbetsorgan för folkbildningen i Västmanland. Medlemmar är tio studieförbund, SISU Idrottsutbildarna och fyra folkhögskolor.

4.1.5 Näringsliv och kompetensförsörjning

Verksamheten näringsliv och kompetensförsörjning arbetar för utveckling av länets näringsliv, där länets turismutveckling ingår liksom kompetensförsörjningsfrågor. Arbetet bedrivs i bred samverkan med länets kommuner, regionala och nationella myndigheter, företagsfrämjande organisationer och andra nätverk, främst i länet men också inom Östra Mellansverige.

Verksamheten ansvarar för att ta fram och genomföra länets handlingsplan för näringslivsutveckling, Affärsplan Västmanland, och länets handlingsplan för kompetensförsörjning. Båda förnyas under 2021 och utgår från den nya regionala utvecklingsstrategin. Näringsliv och kompetensförsörjning utvecklar regionala och nationella samverkansstrukturer med näringslivsfrämjande aktörer och aktörer inom kompetensutveckling.

Under 2021 inleds också en ny programperiod inom Europeiska Unionen. De regionala handlingsplanerna och Europeiska programmen är strategiskt viktiga för utvecklingen av verksamheten under kommande år.

Fokus för verksamheten är främst på att stärka företagens innovationsförmåga, främja en entreprenöriell utveckling och mångfald, ökad internationalisering, positionera och utveckla regionens smarta specialisering samt arbeta för en god matchning på arbetsmarknaden.

Verksamheten näringsliv och kompetensförsörjning arbetar även ansvarsfullt agerande i verksamheter som Region Västmanland har ägande eller styrelseplatser i, till exempel Almi Företagspartner, Västerås Science Park, Robotdalen och Automation Region. Verksamheten genomför kommunikationsinsatser för att sprida kunskap om finansiella stöd som företag kan söka och olika projektsatsningar. Region Västmanland ansvarar också för den regionala sidan på verksamt.se.

4.1.6 Velfärd och folkhälsa

Verksamheten välfärd och folkhälsa består av enheterna Velfärd respektive Folkhälsa. Vi arbetar med regional utveckling genom att bidra till en välfungerande och likvärdig offentlig service och att hälsan är god och jämlik. Vi har ett gemensamt fokus på kunskapsutveckling och samverkan.

Enheten välfärd arbetar med regionala utvecklingsfrågor för områdena hälso- och sjukvård, socialtjänst, skola och elevhälsans medicinska insats. Den övergripande målsättningen är att främja att invånarna i Västmanland har jämlika och jämställda villkor inom vård, skola och omsorg och att de upplever Västmanland som ett attraktivt län att leva och bo i. Arbetet bedrivs utifrån regionens och de tio kommunernas samlade prioriteringar av vilka frågor som bedöms ha störst värde av ett gemensamt utvecklingsarbete. Enheten välfärd ansvarar för den regionala samverkans- och stödstrukturen i länet. En struktur som ska främja samverkan mellan nationell, regional och lokal nivå. Enheten riktar sig främst till den politiska nivån och chefsnivåerna och finansieras av Region Västmanland och de tio kommunerna.

Enheten folkhälsa har ett länsövergripande och tvärsektoriellt uppdrag att arbeta strategiskt, kunskapsbaserat och analytiskt med ett långsiktigt och brett folkhälsoarbete. Vi arbetar inom regionens egna verksamheter och ut mot främst länets kommuner med de livs- och välfärdsområden där ojämlikhet i villkor och möjligheter är särskilt avgörande för uppkomsten av ojämlikhet i hälsa.

Enheten för folkhälsa följer och analyserar hur befolkningens livsvillkor och hälsa ser ut, fördelas mellan grupper och utvecklas över tid. Vi sammanställer och utvecklar kunskap såväl som identifierar effektiva insatser. Vi stödjer och samverkar med andra för att skapa kraft och effekt i uppdrag. Vi initierar och bidrar till länsgemensamma utvecklingsprocesser och utvecklar regionens egen hälsoinriktning. Vi arbetar med policyarbete, policyutveckling och att integrera hälsans bestämningsfaktorer i relevanta lokala och regionala utvecklingsfrågor och planerings- och beslutsprocesser samt strukturer. Det är så vi bidrar till målen om en god och jämlik hälsa och ett välmående Västmanland och på sikt ett livskraftigt Västmanland som är hållbart.

4.1.7 Samhällsutveckling

En väl utbyggd transport- och digital infrastruktur är förutsättningar för en hållbar utveckling där digitaliseringens möjligheter kan tas till vara och där effektiva transportmöjligheter finns.

Verksamheten samhällsutveckling arbetar för dessa perspektiv via flera olika uppdrag. Verksamheten ansvarar för att ta fram en länsplan för regional transportinfrastruktur och för att samordna infrastrukturfrågor i länet, uppdragen regional bredbandskoordinator och regional digitaliseringskoordinator.

Länsplanen för regional transportinfrastruktur ska bidra till de transportpolitiska målen och ge förutsättningar för både gods- och persontrafik i hela länet. De transportpolitiska målen innebär att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning, skapa grundläggande tillgänglighet, bidra till ett jämställt transportsystem, höja trafiksäkerheten samt bidra till miljö kvalitetsmålen. Länsplanen för regional transportinfrastruktur för 2018-2029 innebär stora satsningar för att utveckla det hållbara resandet i länet såsom cykelinfrastruktur tillsammans med utvecklingen av infrastrukturen för kollektivtrafiken. För genomförandet av länsplanen upprättas en genomförandeplan som revideras årligen tillsammans med kommunerna och Trafikverket. Den omfattar åtgärder både på den statliga- och kommunala infrastrukturen. Det

sker också ett stort arbete kring andra utvecklingsfrågor inom infrastrukturområdet såsom förbättrad tillgänglighet mellan Oslo och Stockholm och storregionala frågor kring gods och sjöfart.

Det övergripande målet med arbetet är att främja utbyggnad av bredband och ge förutsättningar för en ökad digitalisering som skapar nytta för invånare och företagare. Region Västmanland har en viktig roll i samverkan och dialog med kommuner, marknadsaktörer, föreningar, andra regioner, myndigheter och andra organisationer som har betydelse för bredbandsutbyggnaden och den digitala omställningen i länet. Verksamheten arbetar med att säkerställa att perspektiv kring digitalisering utnyttjas i de strategiska dokument som tas fram samt verkar för digitalisering och digital infrastruktur blir ett tydligare perspektiv i regionala analyser, kunskapsinsatser, utredningar, remisser och projekt. Samverkan sker med länets kommuner och med andra regioner kring frågor om digitalisering och kring bredband.

4.2 Budget

Verksamheten finansieras genom medel direkt från Region Västmanland, så kallad regionersättning, kommunala medel, statliga medel och andra externa projektmedel. En stor del är statliga medel (ca 64 mkr) från till exempel Kulturrådet, Migrationsverket och Folkbildningsrådet. Kommunerna i regionen finansierar verksamheten med ca 12 mkr, vilket ingår i regionersättningen som fördelats ut på förvaltningens verksamheter, enligt tidigare inriktningsbeslut.

I regionersättning för Ledningsstab ingår regionala utvecklingsmedel, 12,5 mkr, som fördelar sig dels på driftbidrag/ medlemsavgifter och på projektbidrag. Fördelningen utgår från det regionala utvecklingsansvaret och de uppgifter som regionen har. Utgångspunkten är mervärde av tillgängliga resurser i syfte att skapa bästa möjliga framtid för dem som bor och verkar i länet. Medlen beviljas årligen av Regionstyrelsen. För 2021 har förvaltningen beviljats medel från RS-anslag som avser miljö, hållbarhetsprogrammet och bredbandsfrågor.

		Kultur och folkbildningsnämnden						
tkr	Ledningsstab	Näringsliv	Kultur och ideell sektor	Tärna Folkhögskola	Hållbarhet	Samhälls-utveckling	Välfärd och Folkhälsa	Summa
	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021
Intäkter								
Regionersättning, allmän	22 213*	9 088	74 724	14 962**	14 966	1 337	15 706	152 996
Regionersättning, RS anslag	0	500	0	0	2 000	1 000	0	3 500
Statliga medel	0	9 540	33 391	10 541	20 467	0	0	64 399
Projektmedel	0	670	0	0	3 120	0	0	12 660
Övriga intäkter	390	0	9 338	1 092	1 092	0	1 200	17 222
Personalkostnader	-9 037	-15 035	-27 659	-14 698	-12 645	-1 988	-13 491	-94 553
Fasta kostnader	-910	-1 540	-13 594	-6 120	-1 117	-133	-2 079	-25 493
Verksamhetskostnader	-12 971	-3 746	-76 200	-9 717	-27 883	-316	-398	-131 231
Summa	-115	-131	0	0	0	-190	938	0
	*Varav regionala utvecklingsmedel 12 541 tkr			**Varav Mobilitetsstöd 4 900 tkr				

5 Uppföljning och utvärdering

Ansaret för den regionala utvecklingsstrategin 2030 och uppföljningen av den regionala utvecklingsarbetet ligger på regionala utvecklingsförvaltningen samtidigt som huvuddelen av det konkreta arbetet inom strategins områden sker inom regionens övriga verksamhetsområden, dess nätverk och forum samt länets kommuner. Uppföljning av insatser, projekt och andra aktiviteter kommer att ske kontinuerligt och återförs in i ett nyutvecklat uppföljningssystem som ger en samlad bild av regionens aktörers utvecklingsarbete.

Internationellt

Enligt förordning har vi uppdraget att följa upp, utvärdera och årligen redovisa resultaten av det regionala tillväxtarbetet till regeringen. Arbetet med analyser, uppföljning och utvärdering ska enligt förordningen ske löpande, systematiskt och långsiktigt. I arbetet ska den uppföljning och utvärdering som genomförs inom EU:s struktur- och investeringsfonder tas till vara om den har betydelse för länet.

Nationellt

Trenden under senare år, inom nationell regional tillväxtpolitik och EU:s sammanhållningspolitik, visar på ett ökat behov av strukturer för systematiskt lärande på regional nivå. Resultatfokus och tydlighet kring hur aktiviteter leder till uppsatta mål efterfrågas allt mer i regleringsbrev, villkorsbeslut, regeringsuppdrag och insatser finansierade av exempelvis EU:s struktur- och investeringsfonder.

Regionalt

Ett uppföljningssystem som fångar genomförande och resultat av insatser inom den regionala tillväxtpolitiken måste beakta att området är komplext och påverkas av många aktörer på flera administrativa nivåer. Flernivåperspektivet är en viktig och närvarande del av svensk regional tillväxtpolitik och EU:s sammanhållningspolitik. Men denna flernivåstyrning skapar samtidigt utmaningar för uppföljning av, och lärande från, regionala insatser.

Uppföljnings- och lärandeplan, regionala utvecklingsstrategin 2030

I samband med att Region Västmanland tagit fram en ny regional utvecklingsstrategi har samtidigt ett uppföljnings- och lärandesystem tagits fram, i syfte att systematiskt kunna följa upp, utvärdera, reflektera och ompröva insatser såväl i arbetet med regional utveckling som Region Västmanlands egen roll i det arbetet. I uppföljnings- och lärandesystemet ingår aktivitetsplan, lärandeplan, externt webbaserat uppföljningssystem och en kommunikationsplan. Lärandeplanen och aktivitetsplanen innehåller vilka data som ska samlas in, vilka utvärderingar som ska göras samt vilka underlag som ska tas fram. Baserat på detta så återförs kunskaperna och lärandet i regionen utifrån lärandeplanens förändringslogik. Kommunikationsplanen beskriver vilka målgrupper resultat och analys ska återföras till och när. www.regionvastmanland.se/livskraftigtvastmanland

Det regionala utvecklingsansvaret

Redovisning och åiterrapportering av verksamheten sker på många olika sätt. Internt, som ett led i förvaltningens verksamhetsutveckling, sker redovisning genom såväl delårsrapporter som årsredovisning till regionstyrelsen. Förvaltningens arbete kommer även årligen utvärderas och rapporteras till strategisk regional beredning och till regeringen utifrån vårt regionala tillväxtansvar.